

ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

นางสาวนฤมล คำทอง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2556

**Debt Repayment Ability of the Members of Mueang Tak Agricultural
Cooperative Limited**

Miss Naruemol Khamthong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ	ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมืองตาก จำกัด
ชื่อและนามสกุล	นางสาวนฤมล คำทอง
แขนงวิชา	สหกรณ์
สาขาวิชา	เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ

การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

.....
อนุชา
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ)

.....
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กฤษฎา ประศาสน์วุฒิ)

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา จิตตลดากร)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
ผู้ศึกษา นางสาวนฤมล คำทอง รหัสนักศึกษา 2559001579 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์กัญญา **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร 2) ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร 3) ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และ 4) เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กับปัญหาและอุปสรรค ต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ประชากรที่ศึกษาคือ สมาชิกที่เป็นลูกหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำนวน 390 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 200 ราย โดยใช้สูตรทาร์โย ยามาเนย์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติทดสอบทีและ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษา พบว่า 1) สมาชิกที่กู้ยืมเงินสหกรณ์ส่วนใหญ่เพศชาย อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51 – 60 ปี การศึกษาระดับประถม สถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ น้อยกว่า 5 ปี จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือในปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่มี และไม่มีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา ญาติพี่น้อง ปัจจุบันไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบ มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท 2) สมาชิกส่วนใหญ่ กู้เงินระยะสั้นและใช้บุคคลค้ำประกันเงินกู้ ส่วนใหญ่ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์มากกว่าร้อยละ 70 เมื่อนำเงินกู้ไปใช้แล้วมีพนักงานสหกรณ์ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ ส่วนใหญ่สมาชิกจะได้รับใบเตือนหนี้ให้ไปชำระในรอบปี 1 ครั้ง ส่วนการติดตามเร่งรัดหนี้ในปีที่ผ่านมาไม่ได้รับ สาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สหกรณ์ สาเหตุมาจากประสบภัยธรรมชาติ และประกอบอาชีพขาดทุน 3) ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ได้แก่ ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์อยู่ในระดับน้อย ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตต่าง ๆ (ค่าปุ๋ย) ด้านที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการบริการทำเรื่องขอเงินใหม่ทันทีหลังจากรับชำระหนี้แล้ว ด้านที่เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่เกิดจากฝนแล้ง และด้านที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย ส่วนใหญ่เกิดจากราคาผลผลิตตกต่ำ 4) การเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กับปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิก จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือ ภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดามารดา ญาติพี่น้อง ภาระหนี้สินนอกระบบ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ประเภทเงินกู้ การค้ำประกันเงินกู้ การนำเงินกู้ไปใช้จ่าย การออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ การได้รับใบเตือนหนี้ การติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปี สาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ที่แตกต่างกันมีผลต่อปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกต่อความสามารถ ในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ ความสามารถในการชำระหนี้ สหกรณ์การเกษตร จังหวัดตาก

Independent Study title: Debt Repayment Ability of the Members of Mueang Tak Agricultural Cooperative Limited

Author: Miss Naruemol Khamthong; **ID:** 2559001579;

Degree: Master of Business Administration (Cooperatives);

Independent Study advisor: Dr. Anucha Puripunpinyoo, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the demographic conditions of cooperative members, 2) debt repayment ability of cooperative members, 3) debt repayment problems of cooperative members, and 4) comparisons on demographic conditions and debt repayment problems cooperative members.

The study population consisted of 390 members of Mueang Tak Agricultural Cooperative Ltd. who had taken out loans from the cooperative, out of which a sample population of 200 was selected using Taro Yamane formula. Data were collected by using a questionnaire and analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, and ANOVA.

The results of study showed that 1) the majority of samples were male with age between 51 - 60 years, finish primary education, married, with 4 household members. Most of them had been members of the cooperative for less than 5 years. Most of them did not have dependent children attending school or dependent parents, or other relatives living with them. Most of them did not have informal sector debts. The mean household income was 30,000 baht a month or less. 2) Most of the members had taken out short-term loans and had personal guarantors as collateral. More than 70% had used the loan for the intended purpose, and reported that cooperative personnel had inspected to see that they had. They said that they received payment that debt reminder once a year, and had not been visited by any loan collectors in the past year. The reasons that they were behind in the payments were natural disasters and losses from their farm business. 3) The problems affected debt repayment ability were as followings: perceptions on based problems were at low level; consisting mainly of high fertilizer costs; cooperative personnel related problems were rated at the lowest level; consisting of not inviting the members to take out a new loan after they repaid the first; agricultural losses problems were rated as medium level; consisting mainly of drought; and other problems were rated as low level; and consisting of low prices for agricultural products. 4) Statistically significant differences were found between members' problems that affected debt repayment ability and the demographic factors of sex, age, educational level, number of household members, number of years of membership in the cooperative, number of dependents attending school, number of dependent relatives, informal sector loans, monthly household income, type of loan, type of collateral, receipt of reminders, inspections by cooperative personnel and visits by collectors.

Keywords: Debt repayment ability, Agricultural Cooperatives, Tak Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด” ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ รองศาสตราจารย์กฤษฎา ประศาสนวุฒิ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะด้วยดีตลอดมา ส่งผลให้การทำรายงานการศึกษาครั้งนี้สมบูรณ์ สามารถนำเสนอเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน และเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทั้ง 2 ท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ ประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดี รวมทั้งท่านที่ไม่ได้กล่าวนามที่มีส่วนช่วยให้การศึกษาครั้งนี้ อิศระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ท้ายสุดนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้อบรมเลี้ยงดูให้การอุปการะรวมไปถึงเพื่อนนักศึกษา และเพื่อนที่ทำงาน ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ มาโดยตลอด

นฤมล คำทอง

เมษายน 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	4
สมมติฐานการศึกษา	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
ข้อจำกัดในการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการสหกรณ์	7
บริบทของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด	14
บริบทเกี่ยวกับสินเชื่อ	16
แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการ	20
ผลงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ข้อมูลสภาพทั่วไป	41
ความสามารถในการชำระหนี้	45
ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้	48
บทที่ 5	
สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
สรุปการศึกษา	69
อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	95
ประวัติผู้ศึกษา	103

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลสภาพทั่วไป..... 41
ตารางที่ 4.2	ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมืองตาก จำกัด..... 45
ตารางที่ 4.3	ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก เกิดจากสมาชิกสหกรณ์..... 47
ตารางที่ 4.4	ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์..... 48
ตารางที่ 4.5	ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติ..... 49
ตารางที่ 4.6	ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก เกิดจากสาเหตุอื่น..... 50
ตารางที่ 4.7	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามเพศ..... 51
ตารางที่ 4.8	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามอายุ..... 52
ตารางที่ 4.9	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามระดับการศึกษา..... 53
ตารางที่ 4.10	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามสถานภาพ..... 54
ตารางที่ 4.11	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน..... 55
ตารางที่ 4.12	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามระยะเวลาการเข้ามา เป็นสมาชิก..... 56
ตารางที่ 4.13	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามจำนวนบุตรที่จะต้อง ส่งเรียนหนังสือ..... 57

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการมีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดา ญาติพี่น้อง.....58
ตารางที่ 4.15	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามภาระหนี้สินนอกระบบ.....59
ตารางที่ 4.16	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน..... 60
ตารางที่ 4.17	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามประเภทเงินกู้..... 61
ตารางที่ 4.18	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการค้ำประกันเงินกู้..... 62
ตารางที่ 4.19	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการนำเงินกู้อื่นไปใช้จ่าย..... 63
ตารางที่ 4.20	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้..... 64
ตารางที่ 4.21	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการได้รับใบเตือนหนี้เพื่อแจ้งไปชำระหนี้..... 65
ตารางที่ 4.22	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปี.....66
ตารางที่ 4.23	เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด..... 67

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	4
ภาพที่ 2.1 ข้อมูลสภาพทั่วไป : เพศ.....	71
ภาพที่ 2.2 ข้อมูลสภาพทั่วไป : อายุ.....	71
ภาพที่ 2.3 ข้อมูลสภาพทั่วไป : ระดับการศึกษา.....	72
ภาพที่ 2.4 ข้อมูลสภาพทั่วไป : สถานภาพ.....	72
ภาพที่ 2.5 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	73
ภาพที่ 2.6 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: ระยะเวลาในการเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์.....	73
ภาพที่ 2.7 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือในปัจจุบัน.....	74
ภาพที่ 2.8 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: การมีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดา ญาติพี่น้อง.....	74
ภาพที่ 2.9 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: การมีภาระหนี้สินนอกระบบ.....	75
ภาพที่ 2.10 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน.....	75
ภาพที่ 2.11 ความสามารถในการชำระหนี้ : กู้เงินประเภทใด.....	76
ภาพที่ 2.12 ความสามารถในการชำระหนี้ : การค้ำประกันเงินกู้.....	76
ภาพที่ 2.13 ความสามารถในการชำระหนี้ : การนำเงินกู้ไปใช้จ่าย.....	77
ภาพที่ 2.14 ความสามารถในการชำระหนี้ : การตรวจสอบการใช้เงินกู้.....	77
ภาพที่ 2.15 ความสามารถในการชำระหนี้ : การได้รับใบเตือนหนี้.....	78
ภาพที่ 2.16 ความสามารถในการชำระหนี้ : การติดตามเร่งรัดหนี้.....	78
ภาพที่ 2.17 ความสามารถในการชำระหนี้ : สาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทันตามกำหนด.....	79
ภาพที่ 2.18 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากสมาชิก.....	80
ภาพที่ 2.19 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์.....	80
ภาพที่ 2.20 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากผลผลิต ได้รับความเสียหายเนื่องจาก ภัยธรรมชาติ.....	81
ภาพที่ 2.21 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากสาเหตุอื่นๆ.....	81

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร เป็นปัญหาสำคัญที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการผลิตโดยอาศัยธรรมชาติซึ่งไม่มีความแน่นอน ทำให้ควบคุมผลผลิตไม่ได้ ประกอบกับราคาผลผลิตตกต่ำ ทำให้รายได้ที่ได้รับไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เกษตรกรส่วนใหญ่จึงมีฐานะยากจน และขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ จึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากแหล่งสินเชื่อมาลงทุน แหล่งสินเชื่อแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ แหล่งสินเชื่อที่เป็นสถาบันการเงินในระบบ ได้แก่ ธนาคาร สหกรณ์การเกษตร กลุ่มออมทรัพย์ และแหล่งสินเชื่อที่ไม่ได้เป็นสถาบันการเงิน หรือ เรียกสั้น ๆ ว่าแหล่งสินเชื่อในระบบ ประกอบด้วย พ่อค้า เกษตรกร เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง บริษัท หรือสถาบันการเงินและการลงทุนต่าง ๆ ที่ก่อตั้งขึ้นมาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย แหล่งสินเชื่อในระบบเป็นแหล่งที่กู้ยืมง่าย แต่ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าการกู้เงินในระบบ

ปัญหาดังกล่าวของเกษตรกรเป็นปัญหาเรื้อรังที่สะสมมานาน สร้างความทุกข์ยากแก่เกษตรกรเป็นอย่างมาก สหกรณ์การเกษตรได้พยายามแก้ไขปัญหานี้ให้ผ่อนคลายลง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจน ที่ขาดโอกาสทางการเงินให้รับบริการทางการเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และยกระดับศักยภาพในการประกอบอาชีพ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงและความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของประเทศด้วย (กิตติพงษ์ กิติบุตร 2551: 2)

ด้วยเหตุนี้จึงมีการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรขึ้นมา วัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ปัจจุบันดำเนินงานด้านการเกษตรและธุรกิจหลายอย่าง เช่น

1. ธุรกิจสินเชื่อ
2. ธุรกิจรับฝากเงิน
3. ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

รายได้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 80 นั้นมาจากการดำเนินงานธุรกิจด้านสินเชื่อ สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 803 ราย แยกเป็น 38 กลุ่ม ครอบคลุม 9 ตำบล ในเขตอำเภอเมืองตาก คือ และเขตอำเภอวังเจ้าอีก 2 ตำบล เกษตรกรประกอบอาชีพส่วนใหญ่ เกี่ยวกับการเกษตร ได้แก่ ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป

สหกรณ์ได้ให้เงินกู้แก่สมาชิก 2 ประเภท คือเงินกู้ระยะสั้นกำหนดชำระคืนเมื่อขาย ผลผลิตหรือไม่เกิน 12 เดือน และเงินกู้ระยะปานกลางกำหนดชำระคืนเป็นงวดๆอย่างช้าไม่เกิน 5 ปี สหกรณ์ได้จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก ตั้งแต่ 1 เมษายน 2555 ถึง 31 มีนาคม 2556 มีสมาชิกผู้มาใช้บริการ 165 ราย ณ วันสิ้นปีมีลูกหนี้คงเหลือ 390 ราย ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ 316 ราย ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างรับ 1,306,876.24 บาท ค่าปรับค้างรับ 222,205.00 บาท

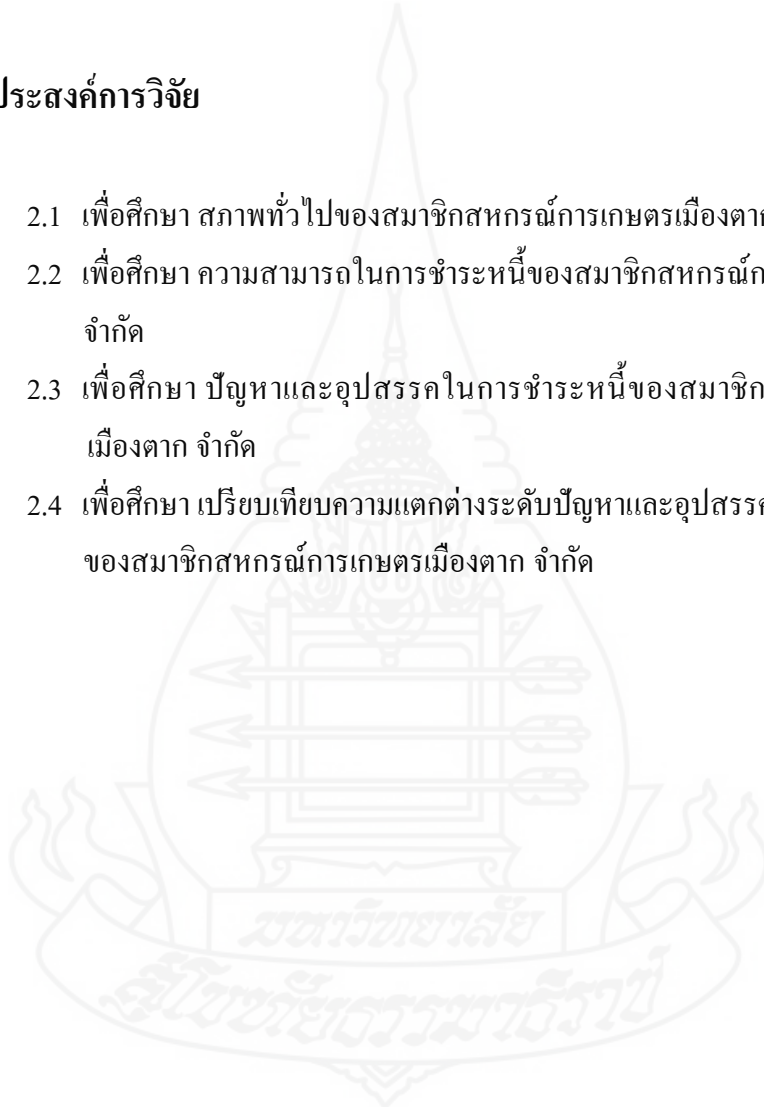
นอกจากนี้สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ได้ประสบปัญหาเนื่องจากเกี่ยวกับ การชำระหนี้คืนเงินกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ไม่ตรงตามระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาเงินกู้ จากจำนวน ผู้กู้เงินในปัจจุบันของสหกรณ์ฯ ณ สิ้นปีบัญชี 2555 (1 เมษายน 2555 ถึง 31 มีนาคม 2556) มีลูกหนี้ คงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี จำนวน 390 ราย มีหนี้ค้างชำระไม่ได้ตามกำหนดทั้งหมด 11,423,362.11 บาท

จากปัญหาดังกล่าว ถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยสหกรณ์ฯมีแนวทางให้คณะกรรมการดำเนินงาน และเจ้าหน้าที่สินเชื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น ให้เจ้าหน้าที่ออกตามหนี้จากการเกษตรกร หรือขั้นตอนในการพิจารณาเงินกู้นั้น จะเลือกเกษตรกรที่มีประวัติการชำระเงินคืนที่ดี ให้สิทธิในการกู้ยืมเงินในครั้งต่อไปได้ ซึ่งในการแก้ไขปัญหาโดยวิธีนี้ยังไม่เห็นผลที่ชัดเจนมากนัก ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกศึกษาในพื้นที่ อำเภอเมืองตากและอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก จำนวน 200 ราย

ด้วยเหตุผลที่แสดงถึงความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระรวมทั้งใช้เป็นวิธีการในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อมวลสมาชิกสหกรณ์อย่างยั่งยืน

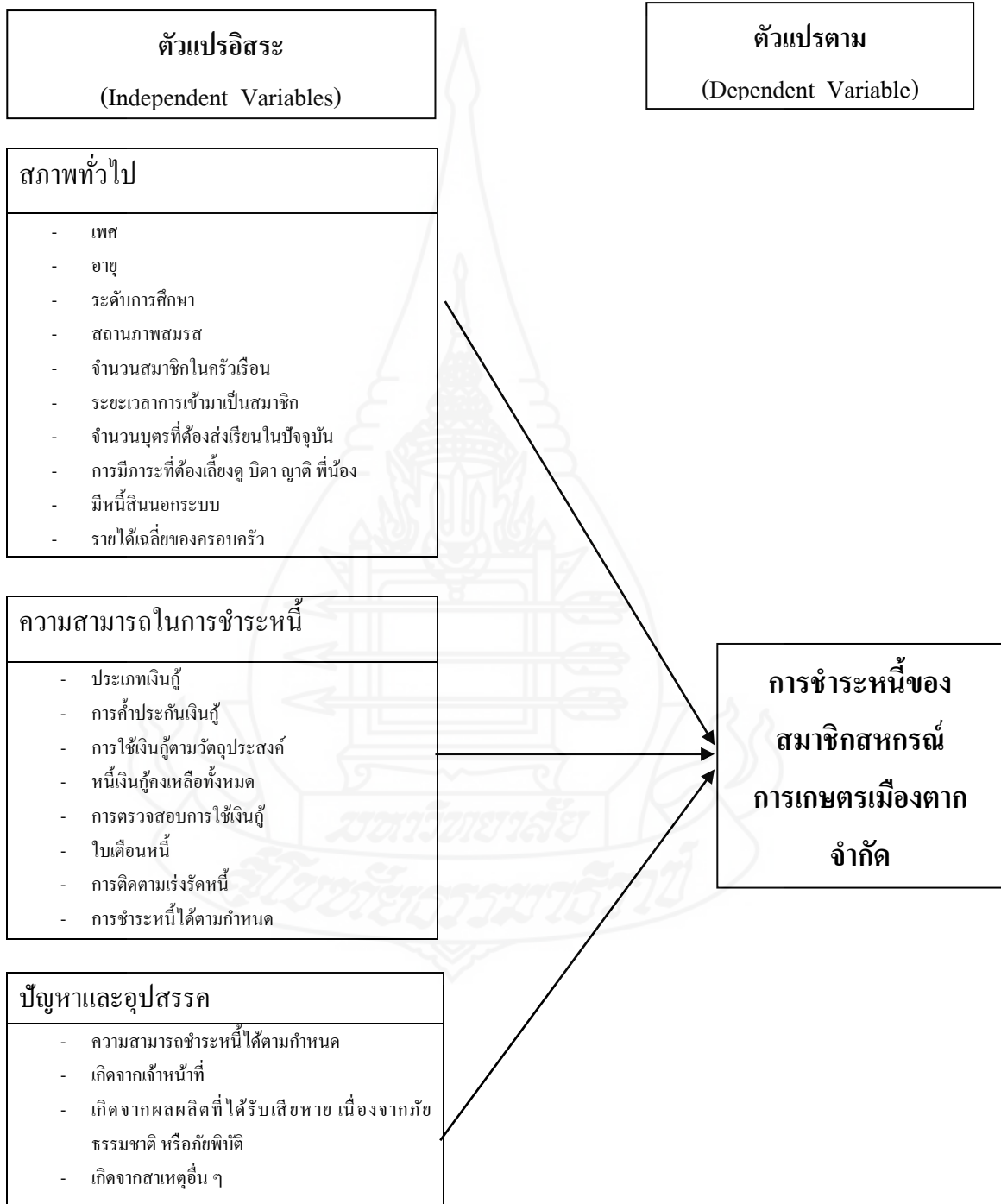
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษา สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษา ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 2.3 เพื่อศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 2.4 เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษา ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิด การศึกษาความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

4. สมมติฐานการศึกษา

- 4.1 สภาพทั่วไป มีผลต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 4.2 ความสามารถในการชำระหนี้ มีผลต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 4.3 ปัญหาและอุปสรรค มีผลต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

5. ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตการศึกษาคั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา จะดำเนินการศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด พร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 5.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ณ วันสิ้นปีบัญชี 2555 (1 เมษายน 2555 ถึง 31 มีนาคม 2556)

6. ข้อจำกัดในการวิจัย

ข้อจำกัดของการศึกษาคั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

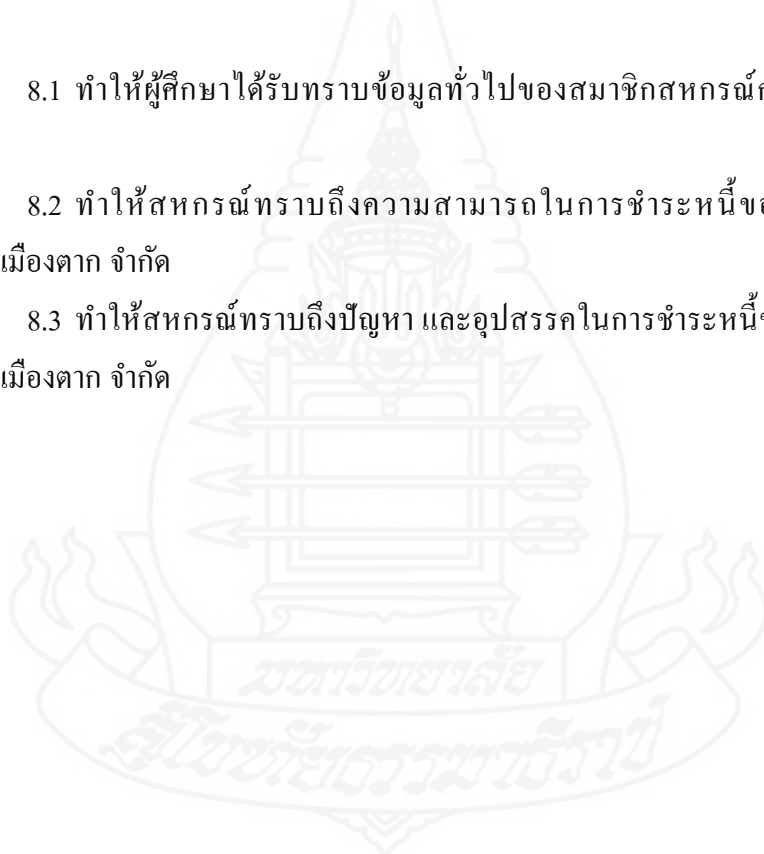
- 6.1 ข้อจำกัดด้านเนื้อหา การศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการศึกษาเฉพาะเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและขอบเขตการวิจัยข้างต้นเท่านั้น
- 6.2 ข้อจำกัดด้านพื้นที่ การศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัดเท่านั้น ไม่ครอบคลุมไปถึงสหกรณ์อื่น
- 6.3 ข้อจำกัดด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาคั้งนี้ ครอบคลุมประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัดเท่านั้น รวมทั้งไม่ครอบคลุมไปถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสหกรณ์ประเภทอื่น เช่น สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

- 7.1 สหกรณ์ คือ สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 7.2 สมาชิกสหกรณ์ คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 7.3 ความสามารถ คือ ความสามารถทางร่างกาย จิตใจ ที่ทำให้ทำงานบางอย่างได้
- 7.4 การชำระหนี้ คือ การใช้เงินคืนพร้อมกับดอกเบี้ยที่ตกลงชำระให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้ จะชำระหนี้ด้วยสิ่งของ หรือชำระเป็นอย่างอื่นนอกจากเงินที่ยืมไม่ได้ เว้นแต่เจ้าหนี้จะยินยอม

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 8.1 ทำให้ผู้ศึกษาได้รับทราบข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 8.2 ทำให้สหกรณ์ทราบถึงความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 8.3 ทำให้สหกรณ์ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตากจำกัด” ปีบัญชี 2555 ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสหกรณ์
2. บริบทของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
3. บริบทเกี่ยวกับสินเชื่อ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการ
5. ผลงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสหกรณ์

1.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการสหกรณ์

สหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 (คู่มือการปฏิบัติงานฉบับสมบูรณ์ 2542: 8) หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า คือ งานร่วมมือกัน เช่น ทางธุรกิจ หรืออุตสาหกรรม เพื่อหากำไรหรือเพื่อประโยชน์อื่น ๆ ในงานนั้น ๆ ร่วมกัน (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1145)

ความหมายของสหกรณ์ จึงสรุปได้ว่า สหกรณ์ คือ วิธีการประกอบการเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีคณะบุคคลร่วมมือกันด้วยความสมัครใจดำเนินกิจการร่วมกันเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการประหยัคดีมีการควบคุมตามหลักประชาธิปไตย และจัดสรรผลประโยชน์จากการลงทุนอย่างเป็นธรรม

องค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (International Cooperative Alliance) มีคำแถลงการณ์ว่าด้วยเอกลักษณ์ของสหกรณ์ (บุญมี จันทรวงศ์ 2543: 66 - 68) ดังนี้

ค่านิยม สหกรณ์ คือ สมาคมที่เป็นอิสระของบุคคลที่มารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ ดำเนินการที่เป็นเจ้าของร่วมกันและมีการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการและความมุ่งมั่นร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperative Values) โดยสหกรณ์ยึดมั่นในคุณค่าของการพึ่งพาตนเอง การเป็นประชาธิปไตย การมีสิทธิเท่าเทียมกัน ความเที่ยงธรรม และความสามัคคี โดยมีสมาชิกที่เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมของความซื่อตรง ความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ตามแบบแผนที่สืบทอดกันมาจากผู้ริเริ่มการสหกรณ์

1.2 หลักการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles) เป็นแนวทางสำหรับสหกรณ์ ต่าง ๆ ในการนำคุณค่าของสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยทั่วไปตามความสมัครใจ และเปิดกว้าง สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจ เปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการสหกรณ์ได้ และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ ฐานะทางสังคมเชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามแนวทางประชาธิปไตย สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตย ที่มีการควบคุมโดยสมาชิกมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจ บุรุษและสตรี ที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก ในสหกรณ์ชั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่น ๆ ก็ดำเนินการตามแนวทางประชาธิปไตย เช่นเดียวกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก สมาชิกมีส่วนร่วมในการลงทุน (ถือหุ้น) ในสหกรณ์ของตนเองอย่างเสมอภาคกันและมีส่วนร่วมในการควบคุมการใช้เงินทุนของสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ โดยปกติสมาชิกจะได้รับผลตอบแทนตามส่วนธุรกิจที่ได้ทำไว้กับสหกรณ์ และผลตอบแทนจากการลงทุนในอัตราที่จำกัดตามเงินลงทุนที่กำหนดเป็นเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกสามารถจัดสรรเงินส่วนเกินของสหกรณ์เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทุกอย่าง ดังนี้ คือ

1) เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ โดยอาจกันไว้เป็นทุนสำรอง และทุนอื่นซึ่งอย่างน้อยจะต้องมีส่วนหนึ่งที่น่ามาแบ่งปันกันไม่ได้

2) เพื่อตอบแทนแก่สมาชิก ตามสัดส่วนของปริมาณธุรกิจที่สมาชิกได้ทำกับสหกรณ์

3) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและมีอิสระ สหกรณ์เป็นองค์การที่พึ่งพาตนเอง และปกครองโดยการควบคุมจากมวลสมาชิกหากสหกรณ์จะต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์การอื่นใด ซึ่งรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลด้วย หรือจะต้องเพิ่มเงินลงทุนโดยอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอก สหกรณ์ และจะต้องกระทำการดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์ยังคงดำรงความเป็นอิสระ

หลักการที่ 5 การให้การศึกษา การฝึกอบรม และข่าวสาร สหกรณ์พึงให้การศึกษา และการฝึกอบรมแก่สมาชิก ผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งผู้จัดการและพนักงานเพื่อให้บุคลากรเหล่านี้สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพึงให้ข่าวสารแก่สาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบสหกรณ์ได้ โดยร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความห่วงใยต่อชุมชน สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบายที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

1.3 วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices)

โอภาวดี เจ้มทอง (2548: 26) ได้ให้ความหมาย คือ การนำหลักการสหกรณ์ 7 ข้อ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสหกรณ์หรือในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ ทั้งนี้การดำเนินการนั้น ต้องเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดของมวลสมาชิก และชุมชนตามหลักการสหกรณ์โดยมิได้ละเลยหลักการบริหารธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของสหกรณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสทางเศรษฐกิจและสังคม

สะอาด แก้วเกษ (2546: 32 - 34) กล่าวว่า วิธีการสหกรณ์ต้องอาศัยการร่วมกันร่วมมือทำธุรกิจ การร่วมกันจะต้องร่วมมือทั้งร่วมแรง คือ แรงกาย แรงความคิด หรือปัญญาและแรงทรัพย์ และการรวมใจ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ เสียสละ สามัคคี และความมีวินัยต่อกันจะสามารถทำธุรกิจให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกได้อย่างแท้จริง เช่น การรวมกันกู้เงิน ร่วมกันซื้อปุ๋ย ยา ข้าวสาร ร่วมกันขาย โดยสมาชิกทุกคนในสหกรณ์จะต้องมีพันธะร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ดังนี้

1) *ร่วมกันเสี่ยงภัยในกิจกรรมของสหกรณ์* ไม่ว่าจะกำไรหรือประสบปัญหาการขาดทุนจากการดำเนินธุรกิจ และยอมรับในผลประกอบการของสหกรณ์

2) *ร่วมกันทำหน้าที่* เพราะความสำเร็จของสหกรณ์อยู่ที่บุคคลแต่ละฝ่ายในสหกรณ์ทำหน้าที่ของตนโดยเฉพาะในฐานะสมาชิก จะต้องภักดีต่อสหกรณ์โดยถือว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสหกรณ์ สนับสนุนทางการเงินแก่สหกรณ์โดยถือหุ้นเพิ่มทุนต่างๆ เป็นผู้อุดหนุนที่ดีที่สุด และชักจูงสมาชิกคนอื่นให้ปฏิบัติตาม ไปใช้สิทธิในการออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้นำสหกรณ์หรือผู้บริหารของสหกรณ์ และกระตุ้นให้สมาชิกคนอื่น ๆ เห็นความสำคัญ ศึกษาข้อบังคับ ระเบียบและมติต่าง ๆ ของสหกรณ์ ทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้และปฏิบัติตามด้วยความจริงใจ และใฝ่ศึกษาข้อมูลของสหกรณ์อยู่เสมอ ไม่ใช่อารมณ์ของตนในการตัดสินใจกิจกรรมต่างๆ แต่ควรใช้เหตุผลคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก จ่ายเงินสดในการซื้อสินค้าหรือใช้บริการทุกอย่างจากสหกรณ์หรือกรณีสหกรณ์ให้ชำระด้วยเงินเชื่อก็ไม่บิดพลิ้วเมื่อถึงกำหนดต้องชำระ ไม่คาดหวังหรือแสวงหาสิทธิพิเศษจากสหกรณ์เหนือเพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ไม่ก่อให้เกิดการเข้าใจผิดจนแตกความสามัคคี

3) *ร่วมกันมีสิทธิ* คืออำนาจอันชอบธรรมที่สมาชิกจะพึงมีได้ และประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจากสหกรณ์ตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบสหกรณ์ คือ การมีสิทธิในการเข้าร่วมประชุมใหญ่ ประชุมกลุ่มสมาชิก และมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ถอดถอน หรือได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารหรือคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เสนอความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงสหกรณ์ และขอความช่วยเหลือจากสหกรณ์ เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ เพื่อให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์กับสมาชิกทั้งหมด และชุมชนของตนเอง มีสิทธิตรวจสอบ สอบถามกิจการ ทบทวนหนี้สิน เอกสารต่าง ๆ ของสหกรณ์เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานด้านต่าง ๆ

4) *ร่วมกันรับผิดชอบ* คือ เมื่อตัดสินใจที่เข้าร่วมจัดตั้งสหกรณ์หรือเป็นสมาชิกแล้วจะต้องแสดงบทบาทของความเป็นสมาชิกให้ดีที่สุด เมื่อสหกรณ์กำหนดกิจกรรมว่าสมาชิกจะต้องร่วมมือกันก็จะต้องมีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมดังกล่าว โดยไม่ปฏิเสธหรือผิดสัญญา

5) *ร่วมกันรับประโยชน์* สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมกันในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ไม่ว่าจะในรูปแบบของเงินกำไร หรือการบริการด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์ เงินปันผลตามหุ้นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ การได้รับบริการจากสหกรณ์ กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบหรือกฎเกณฑ์กติกาที่กำหนดไว้อย่างเสมอภาค มีความเป็นธรรม และไม่มุ่งเอาผลประโยชน์อย่างเห็นแก่ตัวหรือพรรคพวกของตนเอง และไม่มุ่งเอาไรด์เอาเปรียบระหว่างสมาชิกด้วยกันรวมทั้งเอาเปรียบสหกรณ์ด้วย

สหกรณ์มีใช้ระบบที่มีอุดมการณ์อันเดียวอย่างแจ่มชัดที่นักวิชาการจะเห็นไปในทางเดียวกันแต่มีหลายสำนัก ซึ่ง ถวิล เลิศประเสริฐ (บุญมี จันทรวงศ์, 2543: 27 - 28; อ้างอิงใน ถวิล เลิศประเสริฐ 2523: 12 - 16) ได้แบ่งแนวความคิดของนักสหกรณ์ออกเป็น 5 สำนักสำคัญ ๆ ได้แก่

1) *สำนักวิสาหกิจสหกรณ์ (The Cooperative Enterprise School)* เห็นว่าสหกรณ์เป็นสมาคมแห่งความสมัครใจของหน่วยเศรษฐกิจอิสระที่ก่อตั้งวิสาหกิจขึ้นโดยสมาชิกเป็นผู้จัดตั้ง ลงทุน จัดการ เป็นเจ้าของ และดำเนินการเพื่อประโยชน์ของสมาชิกผู้ถือหุ้น วัตถุประสงค์ขั้นต้นของสหกรณ์ คือ ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า และปกป้องคุ้มครองความเป็นอิสระทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็กและชาวนา โดยการรวมทรัพยากรเข้าด้วยกันเพื่อแก้ปัญหาความอ่อนแอทางเศรษฐกิจ

2) *สำนักจักรภาพสหกรณ์ ((The Cooperative Commonwealth School)* สำนักนี้กำเนิดขึ้นในยุคลัทธิสังคมนิยม จึงไม่เห็นด้วยที่จะปรับปรุงฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนภายใต้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม จึงมีปรัชญาว่า สหกรณ์ควรมีจุดมุ่งหมายครอบคลุมทุกด้าน และแทรกซึมกิจการทั้งหมดแห่งชีวิต จนกลายเป็นระบบเบ็ดเสร็จ

3) *สำนักทุนนิยมแปลงรูป (The School of Modified Capitalism)* ปรัชญาของสำนักนี้คือ สหกรณ์โดยเนื้อแท้เป็นทุนนิยม แต่มีกฎข้อบังคับที่แตกต่างกัน สำนักนี้เชื่อว่า สหกรณ์ทำหน้าที่หลักในการควบคุมระบบทุนนิยม และจุดรั้งระบบทุนนิยมนี้มิให้เติบโตล้ำเกินไป และเห็นว่าสหกรณ์เป็นสิ่งที่มิมีประโยชน์ในสถานการณ์ที่ไม่ดีจึงลดการลงทุน เมื่อเห็นว่าไม่มีกำไรแน่นอนหรือมีผลกำไรน้อย แต่สหกรณ์ไม่ควรขจัดกำไร แต่พยายามทำให้ทุกคนเป็นนักค้ากำไร

4) *สำนักสหกรณ์สังคมนิยม (The Socialist Cooperative School)* สำนักนี้เชื่อว่า สหกรณ์โดยเนื้อแท้เป็นสถาบันสังคมนิยม เป็นสาธารณะยิ่งกว่าสถาบันเอกชน สำนักนี้จึงยืนหยัดอย่างเข้มแข็งว่า สหกรณ์เป็นหุ้นส่วนย่อยของรัฐในเศรษฐกิจที่มีการวางแผนโดยส่วนกลาง ถือว่ารัฐมีอำนาจบังคับบัญชาและมีอำนาจสูงสุดเหนือกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งหมด และสหกรณ์เป็นสิ่งช่วยเสริมรัฐวิสาหกิจ

5) *สำนักภาคสหกรณ์ (The Cooperative Sector School)* ปรัชญาของสำนักภาคสหกรณ์ คือ สหกรณ์เป็นองค์ประกอบของภาคเศรษฐกิจที่มีลักษณะพิเศษในตัวของมันเองแตกต่างจากวิสาหกิจทุนนิยม และรัฐวิสาหกิจ โดยแท้ แต่มีลักษณะบางอย่างของวิสาหกิจทั้งสองแบบนี้ผสมอยู่ด้วยกัน และมองสหกรณ์ในฐานะที่อยู่ร่วมกับธุรกิจเอกชนและรัฐวิสาหกิจ และทั้งสามส่วนนี้ต่างก็เป็นส่วนประกอบซึ่งกันและกันในการกำหนดเศรษฐกิจของชาติ

1.4 อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2540: 2) ได้กำหนดอุดมการณ์สหกรณ์ คือ แนวความคิดที่เชื่อว่า วิธีการสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิก ให้มีความอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข โดยการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

โอภาวดี เข้มทอง (2548: 26) กล่าวว่า อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันตามหลักการสหกรณ์นั้นจะนำไปสู่การกินดีอยู่ดีของมวลสมาชิก เกิดความเป็นธรรมและความสันติสุขในสังคมพหุประสงค์ เพชรจำเริญสุข ได้อธิบายความหมายที่เกี่ยวกับอุดมการณ์สหกรณ์ที่ว่า การดำรงชีวิตอย่างอยู่ดีกินดี และมีสันติสุขโดยการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันไว้ดังนี้ (บุญมี จันทรวงศ์, 2543: 28 - 29)

- 1) อยู่ดีกินดี หมายถึง สมาชิกสหกรณ์มีสภาพทางเศรษฐกิจดี
- 2) มีสันติสุข หมายถึง สมาชิกสหกรณ์มีความสุขในสังคมหรือมีสถานภาพทางสังคมที่ดี
- 3) ช่วยตนเอง หมายถึง สมาชิกสหกรณ์จะต้องขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด และมีวินัย
- 4) ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หมายถึง สมาชิกสหกรณ์จะต้องมีการร่วมกัน ได้แก่ การร่วมแรงคือ ร่วมกำลังกาย กำลังความคิด กำลังทรัพย์ และรวมใจ คือ มีความซื่อสัตย์ เสียสละ สามัคคี มีวินัย

1.5 ประเภทของสหกรณ์

เนื่องจากการจัดตั้งสหกรณ์ในประเทศไทยเกิดจากรัฐอุปถัมภ์ จึงมีกฎหมายสหกรณ์ ควบคุม กำกับดูแล และคุ้มครองเพื่อให้ดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ ปัจจุบันกำหนดไว้เป็น 7 ประเภท (ประเสริฐ จรรยาสุภาพ, 2549: 260) ซึ่งเพิ่มจากเดิมที่มี 6 ประเภท โดยมีผลตามกฎหมายตั้งแต่ เดือนสิงหาคม 2548 ดังนี้

- 1) สหกรณ์การเกษตร (Agricultural Cooperatives)
- 2) สหกรณ์ประมง (Fisheries Cooperatives)
- 3) สหกรณ์นิคม (Land Settlement Cooperatives)
- 4) สหกรณ์ร้านค้า (Consumer Cooperatives)
- 5) สหกรณ์บริการ (Service Cooperatives)
- 6) สหกรณ์ออมทรัพย์ (Thrift and Credit Cooperatives)
- 7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน (Credit Union Cooperatives)

การศึกษาครั้งนี้กล่าวถึงสหกรณ์การเกษตร ซึ่งถือได้ว่าเป็นสหกรณ์ประเภทที่มีความเกี่ยวข้องกับเกษตรกร ผู้เป็นสมาชิกสหกรณ์จะต้องประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยปัจจุบัน

สหกรณ์ภาคเกษตรของประเทศไทยส่วนใหญ่ จะดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ คือมีวัตถุประสงค์หลายอย่างในการดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน การประกอบอาชีพ ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนของตนเอง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายดังนี้ (โอภาวดี เข็มทอง 2548: 29 - 40)

สหกรณ์การเกษตร (Agricultural Cooperative)

เป็นสหกรณ์ประเภทที่กลุ่มคนผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมารวมตัวกันจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อาทิ การรวมกัน จัดหาปัจจัยการผลิตร่วมกัน ร่วมกันขายผลผลิต แปรรูป และขายผลิตภัณฑ์ร่วมกัน ร่วมกันส่งเสริม การออมและกระจายสินเชื่อเพื่อการผลิตให้กันและกัน รวมถึงการรวมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อ สาธารณประโยชน์แก่สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งในประเทศไทย แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1) สหกรณ์การเกษตรเอกประสงค์ (Single Purpose Agricultural Cooperative)

ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เช่น สหกรณ์เครดิตเพื่อผลิตการเกษตรสหกรณ์ การตลาด สหกรณ์จัดซื้อวัสดุการเกษตร สหกรณ์บริการการเกษตร

2) สหกรณ์การเกษตรอเนกประสงค์ (Multi-Purpose Agricultural Cooperative)

จัดตั้งขึ้นมาเพื่อบริการสมาชิกในทุกด้าน ได้แก่ ด้านสินเชื่อ ด้านปัจจัยการผลิต ด้านการตลาดด้านการแปรรูป ด้านบริการ และสวัสดิการอื่น ๆ

(1) สหกรณ์การเกษตร โดยทั่วไปจะดำเนินธุรกิจ 6 ชนิด คือ ธุรกิจชนกิจ ธุรกิจ การซื้อ ธุรกิจการขาย ธุรกิจส่งเสริมการเกษตร ธุรกิจบริการ และธุรกิจศึกษาอบรม สมาชิก ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมแต่อาจไม่จำเป็นต้องผลิตสินค้าเกษตรตัวเดียวกันก็ได้

(2) สหกรณ์การเกษตรรูปพิเศษ เป็นสหกรณ์การเกษตรที่จัดตั้งขึ้นในโครงการ พิเศษ เช่น เขตปฏิรูปที่ดิน เขตจัดรูปที่ดิน เขตโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า สมาชิกก็จะเป็นผู้ที่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในโครงการนั้น ๆ

(3) สหกรณ์การเกษตรในหมู่ผู้ประกอบการผลิตสินค้าเกษตรชนิดเดียวกัน เช่น สหกรณ์โคนม สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร สหกรณ์ชาวไร่อ้อย สหกรณ์ผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง สหกรณ์ไม้ ดอกไม้ประดับ สหกรณ์ผู้ปลูกกระเทียมและหอมแดง สหกรณ์ผู้เลี้ยงผึ้ง สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เป็นต้น

2. บริบทของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2513 ประเภทสหกรณ์การเกษตร มีสำนักงานตั้งที่ เลขที่ 147 หมู่ที่ 5 ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 9 คน ผู้ตรวจสอบกิจการจำนวน 1 คน มีพนักงาน จำนวน 5 คน มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 803 ราย แยกเป็น 38 กลุ่ม ครอบคลุม 9 ตำบลในเขตอำเภอเมืองตาก คือ ตำบลวังประจบ ตำบลโป่งแดง ตำบลวังหิน ตำบลหนองบัวใต้ ตำบลน้ำร้อน ตำบลไม้งาม ตำบลแม่ท้อ ตำบลป่ามะม่วง ตำบลระแหง และเขตอำเภอวังเจ้าอีก 2 ตำบล คือ ตำบลประดาง และตำบลเชิงทอง

สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจเงินรับฝาก การดำเนินธุรกิจดังกล่าวมุ่งให้บริการสมาชิก ซึ่งสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยทำสวน ไร่ เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ในปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2556 ปรากฏว่ามีฐานะทางการเงินดังนี้

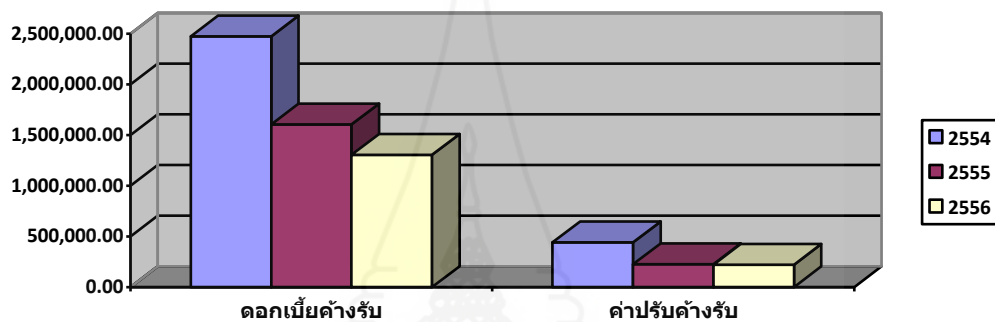
- จำนวนสมาชิก	803	คน
- เงินให้กู้ระยะสั้น-สุทธิ	14,599,747.15	บาท
- เงินรับฝากออมทรัพย์	4,902,381.90	บาท
- ทุนเรือนหุ้น	11,074,330.00	บาท
- ทุนสำรอง	2,251,679.13	บาท
- ทุนสะสมตามข้อบังคับ	1,154,059.64	บาท
- ทุนดำเนินงานของสหกรณ์	35,760,489.68	บาท

การบริหารการเงินและการดำเนินธุรกิจต่างๆของสหกรณ์ สหกรณ์มีทุนดำเนินงาน ประกอบด้วย เงินกู้ยืม ร้อยละ 40.12 เงินรับฝาก ร้อยละ 13.71 หนี้สินอื่น ๆ ร้อยละ 4.82 และทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 41.35 ระหว่างปี สหกรณ์จัดหาเงินทุนโดยสมาชิกถือหุ้นเพิ่ม 1,097,680.00 บาท กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 11,645,000.00 บาท และรับฝากเงิน 4,481,829.23 บาท สหกรณ์ใช้เงินทุนส่วนใหญ่ลงทุนไปกับลูกหนี้ถึง 22,381,411.59 บาท หรือร้อยละ 62.59 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

ความสามารถในการบริหาร สหกรณ์มีมูลค่าธุรกิจรวม 19,306,725.23 บาท เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตของธุรกิจขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 27.77 ธุรกิจสินเชื่อมูลค่าธุรกิจมากที่สุด ร้อยละ 49.96 รองลงมาคือธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ร้อยละ 26.83 และรับฝากเงิน ร้อยละ 23.21 การบริหารด้านสินเชื่อสรุปได้ดังนี้ (ธุรกิจสินเชื่อตั้งแต่ 1 เมษายน 2555 ถึง 31 มีนาคม 2556)

สมาชิกผู้มาใช้บริการ (ราย) 165 ราย มีการจ่ายเงินกู้ระหว่างปี 9,645,000.00 บาท ณ วันสิ้นปีมีลูกหนี้คงเหลือ 390 ราย จำนวนเงิน 19,549,149.73 บาท ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ 316 ราย จำนวนเงิน 11,423,362.11 บาท ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างรับ 1,306,876.24 บาท ค่าปรับค้างรับ 222,205.00 บาท (งบการเงินสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก: 2555)

ตาราง 2.1 ภาพและตารางย้อนหลัง 3 ปี

ปีบัญชี	ณ วันสิ้นปี	ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างรับ	ค่าปรับค้างรับ
31 มีนาคม 2556		1,306,876.24 บาท	222,205.00 บาท
31 มีนาคม 2555		1,606,035.11 บาท	224,385.59 บาท
31 มีนาคม 2554		2,472,630.46 บาท	444,293.81 บาท

จากภาพและข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีการลดลงของดอกเบี้ยและค่าปรับค้างรับ เนื่องจากทางเจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้ทำการติดตามการชำระหนี้ของสมาชิกมากขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามยังถือว่าสมาชิกยังเป็นหนี้สหกรณ์และค้างจ่ายอีกจำนวนมาก ซึ่งมีผลต่อการประกอบธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ในระยะยาว ทำให้มีเงินจำนวนมากยังไม่สามารถนำมาพัฒนาสหกรณ์ได้ตามแผนที่วางไว้

3. บริบทเกี่ยวกับสินเชื่อ

ในการบริหารด้านสินเชื่อที่ธนาคารและสถาบันการเงินทั่วไปใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อประกอบในการตัดสินใจให้สินเชื่อมีด้วยกันหลายปัจจัย ซึ่งสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ได้ดำเนินการให้สินเชื่อกับเกษตรกรที่ต้องการเงินลงทุนในการทำเกษตร โดยในปัจจุบันสหกรณ์ฯ มีหนี้ค้างชำระเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จากสมาชิกที่กู้ยืมเงินไปและค้างชำระ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเงินหมุนเวียน ที่จะนำมาขยายสินเชื่อให้กับลูกค้ารายต่อไป

สหกรณ์ฯจึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ในการให้สินเชื่อหลายด้าน เช่น ความมั่นคงทางการเงินของลูกค้า ความสามารถในการหารายได้และการชำระหนี้ สภาพคล่องและหลักประกัน สถานภาพทางครอบครัวและสังคม เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ซึ่งมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอยู่ ดังนี้

3.1 นโยบาย 5C (5 C's Policy)

นโยบาย 5C (5 C's Policy) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆในการให้สินเชื่อ โดยมีปัจจัยต่างๆดังนี้ ประกอบไปด้วย

1) Character (คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ) พิจารณาจากตัวผู้ขอสินเชื่อโดยดูจากความมั่นคง ด้านที่อยู่อาศัยและการทำกิน ความรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ ชีวิตความเป็นอยู่ อุปนิสัยในการจ่ายเงิน ความซื่อสัตย์สุจริต ความตรงต่อเวลา ความเสมอต้นเสมอปลาย

2) Capacity (ความสามารถในการชำระหนี้) เป็นการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้สินเมื่อครบกำหนด โดยดูจากปัจจัยต่างๆ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง รายได้อื่นๆ หนี้สินเดิมที่มีอยู่แบบแผนในการจ่ายเงิน

3) Capital (เงินทุน) เป็นการพิจารณาจากสินทรัพย์ของกิจการ และส่วนของเจ้าของได้แก่ หลักทรัพย์ที่นำมาค้ำประกันหนี้ ทรัพย์สินของผู้กู้ที่มีอยู่ หรือทรัพย์สินอื่นๆ ส่วนของเจ้าของก็คือ เงินทุนของเจ้าของที่จะลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้

4) Collateral เป็นการพิจารณาถึงหลักประกัน เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดความเสี่ยงของการให้สินเชื่อ กรณีที่ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินในอนาคตไม่เป็นไปตามแผนที่คาดคะเน โดยหลักประกันที่ใช้ในการค้ำประกันได้แก่ ที่ดิน เครื่องจักร สินค้า อาคาร เงินฝาก ในธนาคาร เป็นการลดความเสี่ยงของผู้ให้กู้และหนี้สูญ เพื่อเป็นการป้องกันการผันผวน ของลูกค้าในอนาคต

5) Condition เป็นการพิจารณาถึงสภาพการณ์โดยทั่วไปที่มีผลกระทบต่อทำให้สินเชื่อ เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การเมือง สังคมและอื่นๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อชำระหนี้เงินกู้

3.2 นโยบาย 5P (5 P's Policy)

นโยบาย 5P (5 P's Policy) เป็นแนวทางการวิเคราะห์การให้สินเชื่ออีกวิธีหนึ่ง ประกอบด้วย

1) People คุณลักษณะ ของผู้ขอสินเชื่อ โดยดูจากประวัติครอบครัว ความตั้งใจในการชำระหนี้ของผู้กู้ ความสามารถในการชำระหนี้ รวมถึงความรับผิดชอบของธุรกิจที่ทำอยู่

2) Purpose วัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน โดยพิจารณาว่า ลูกหนี้ยืมเงินไปใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน เป็นการขยายงาน และลงทุนชำระหนี้ อื่นๆ ซึ่งวัตถุประสงค์นี้จะต้องก่อให้เกิดรายได้และเกิดผลตอบแทนต่อสหกรณ์ คือดอกเบี้ย

3) Payment การชำระหนี้ เป็นการพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ว่า ผู้ขอสินเชื่อหรือผู้กู้ จะนำเงินมาชำระในระยะเวลาที่กำหนดได้หรือไม่ โดยประเมินจากรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ซึ่งจะต้องนำข้อมูลมาพิจารณา

4) Protection เป็นการพิจารณาถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการที่สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ ซึ่งมีหลักประกันแยกได้ 2 ประเภท

- Internal หลักประกันภายในของผู้กู้ เช่น หลักประกันที่จะนำมาจำนองเป็นประกัน กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือเงินออม

- External หลักประกันภายนอก เช่น หลักประกันของผู้ค้ำประกัน โดยนำหลักทรัพย์ มาค้ำประกัน หรือความน่าเชื่อถือของผู้ค้ำประกัน

5) Prospective (องค์ประกอบอื่นร่วม) เป็นการพิจารณาโดยรวมของทั้ง 4P ว่าควรจะให้กู้หรือไม่ ซึ่งจะพิจารณาจากอัตราเสี่ยงของ อัตราส่วนของดอกเบี้ยกับการเสี่ยงภัยในธุรกิจ ความยุ่งยากในการเรียกเก็บ

3.3 นโยบาย 3R (3 R's Policy)

นโยบาย 3R (3 R's Policy) เป็นแนวทางการวิเคราะห์การให้สินเชื่ออีกวิธีหนึ่ง ประกอบด้วย

1) Return คือ ผลตอบแทน พิจารณาจากความรู้ ความสามารถ สุขภาพ อายุ ชนิด ของธุรกิจหรือกิจการขนาดของธุรกิจ สถานที่ตั้ง ลักษณะของตลาด และงบประมาณรายได้รายจ่าย ของผู้กู้

2) Repayment คือ การชำระคืนเงินกู้ พิจารณาจากรายได้ของผู้กู้ที่สามารถชำระ คืนด้วยผลผลิตที่ได้จากเงินกู้ที่ผู้กู้ไป ตลอดจนช่องทางชำระหนี้

3) Risk คือ ความเสี่ยง พิจารณาจากภัยธรรมชาติ ภัยสงคราม กรณีอยู่บริเวณ ตามแนวชายแดนของประเทศ ที่มีการสู้รบมีผลต่อผลผลิต การเปลี่ยนแปลงของราคาก็จะมี ผลกระทบต่อรายได้ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อการเพิ่มผลผลิตในพื้นที่ และความ เจ็บป่วยของผู้กู้

3.4 แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ

แนวคิดสำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ สามารถสรุปสาเหตุของการ เกิด ซึ่งมาจาก 2 ปัจจัยใหญ่ๆ คือ ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน

3.4.1 ปัจจัยภายนอก คือปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งหากเกิดการเปลี่ยนแปลง ในปัจจัยดังกล่าวก็จะส่งผลกระทบต่อชำระหนี้ ของลูกหนี้ประกอบด้วย เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ตกต่ำ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐ อัตราดอกเบี้ย ภัยธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดย ไม่คาดคิด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้กู้และการชำระหนี้

3.4.2 ปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในสถาบันการเงิน ที่เป็นผู้ปล่อยสินเชื่อ ซึ่งสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยอาจจะทำให้ผู้กู้รับภาระ ดอกเบี้ยที่เปลี่ยนไปด้วย อาจเกิดความเสียหายในการชำระหนี้คืนมากขึ้น การติดตามหนี้ของธนาคาร และสถาบันการเงินไม่มีประสิทธิภาพ การประเมินราคา หลักทรัพย์ไม่เหมาะสม ทำให้ผู้กู้ได้รับการ อนุมัติวงเงินที่สูงเกินไป ซึ่งมีหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่คุ้มกับมูลหนี้ ทำให้ผู้กู้ไม่คำนึงถึงการสูญเสีย หลักทรัพย์ที่ได้ค้ำประกันไว้ และการบริหารและการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อไม่รอบคอบและ ไม่มี การกลั่นกรองที่ดี ทำให้การดำเนินงานผิดพลาด

3.5 แนวความคิดที่เกิดจากตัวลูกหนี้

1) การที่ลูกหนี้ทำการค้าเกินตัวมีความคาดหวังในธุรกิจมากเกินไปทำให้เมื่อเกิด การล้มเหลวหรือขาดทุนในธุรกิจ ทำให้เกิดความผิดพลาดในการชำระหนี้คืน

2) ลูกหนี้มีเจตนาไม่ยอมชำระหนี้ หรือนำเงินไปชำระหนี้ภายนอก ที่ลูกหนี้ เป็นหนี้สินอยู่ ซึ่งแทนที่จะนำมาชำระคืนจากสถาบันที่ลูกหนี้กู้ยืมมา

- 3) ลูกหนี้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน เช่น นำเงินไปเก็งกำไร เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ อาจทำให้การเก็งกำไรมีความคลาดเคลื่อนจากที่ได้ ตั้งเป้าไว้ได้ส่งผลกระทบต่อชำระหนี้คืน
- 4) ลูกหนี้มีการใช้จ่ายเงินอย่างไม่รอบคอบ ขาดการวางแผนในการใช้จ่ายทำให้ใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย
- 5) ลูกหนี้เจ็บป่วยเรื้อรัง ทูพพลภาพหรือถึงแก่กรรม ส่งผลกระทบต่อผ่อนชำระหนี้
- 6) การเปลี่ยนงาน การย้ายที่อยู่ ปัญหาทางด้านครอบครัว หรือการถูกเลิกจ้าง ส่งผลกระทบต่อผ่อนชำระหนี้ที่กู้ยืมมา
- 7) การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร เป็นผลให้การดำเนินงานของธุรกิจหยุดชะงัก การตัดสินใจในการดำเนินงานต่างๆไม่รวดเร็ว
- 8) การทุจริตของผู้บริหารกิจการ ที่คิดถึงผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม สภาพธุรกิจแท้จริงไม่เปิดเผย จึงยากต่อการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ทัน เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

3.6 แนวคิดเกี่ยวกับการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

สถาบันการเงิน โดยทั่วไปมักจะพยายามประนีประนอมหนี้กับลูกหนี้ที่ค้างชำระมากกว่าที่จะทำการฟ้องร้องบังคับคดี และยึดทรัพย์ขายทอดตลาด เนื่องจากจะทำให้สถาบันการเงินมีภาระเพิ่มขึ้นทั้งค่าใช้จ่ายในการฟ้องบังคับคดี การตั้งสำรองหนี้ และค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์สิน ดังนั้นในภาวะวิกฤตปัจจุบัน ที่มีค่าครองชีพสูงประกอบกับลูกหนี้มีรายได้ลดลง ไม่สามารถที่จะชำระหนี้กับสถาบันการเงินได้ สถาบันการเงินจึงต้องปรับบทบาทหน่วยงานที่จะติดตามหนี้ของตนเอง จากบทบาทที่เคยเจ้าหนี้เป็นบทบาทที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งจะต้องคอยชี้แนะและหาวิธีการประนีประนอมหนี้ค้างและหนี้สูญในงบการเงินของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

4. แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการ

4.1 ความหมายของการให้บริการ

การบริการ (service) หมายถึงสิ่งที่สัมผัสจับต้องได้ยากและสูญสลายหายไปได้ง่าย การบริการสามารถสร้างขึ้นโดยผู้ให้บริการเพื่อส่งมอบการบริการหนึ่ง ๆ ให้แก่ผู้รับบริการการบริโภค หรือการใช้บริการจะเกิดขึ้นทันทีที่มีการให้บริการนั้น ๆ หรือเกือบจะทันทีทันใดที่มีการ

ให้บริการเกิดขึ้น (วิฑูรย์ สิมาโชคดี, 2543, หน้า 202-203) การบริการโดยทั่วไป จึงมีคุณลักษณะที่สำคัญอยู่ 4 ประการ

1. การบริการเป็นเรื่องที่สัมผัสจับต้องได้ยาก
 2. การบริการเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการต่อเนื่องของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ให้บริการกระทำเพื่อส่งมอบแก่ผู้รับบริการ
 3. การบริการเกิดขึ้นและถูกบริโภคในขณะเดียวกันเลยหรือเกือบจะในเวลาเดียวกันเลย
 4. ลูกค้าหรือผู้รับบริโภคให้ความสำคัญกับ “กิจกรรม” หรือ “กระบวนการบริการ” หรือ “พฤติกรรม” ของผู้ให้บริการมากกว่าสิ่งอื่น ๆ และรับรู้ด้วยความรู้สึกทางใจมากกว่า
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของการบริการว่า หมายถึง การปฏิบัติรับใช้ การให้ความสะดวกต่างๆ และได้มีผู้ให้ความหมายของการให้บริการไว้ดังนี้

จิตตินันท์ เศษะคุปต์ (2540: 6) ได้กล่าวว่าคำว่า “การบริการ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Service” ในความหมายที่ว่าเป็นการกระทำที่เปี่ยมไปด้วยความช่วยเหลือ การให้ความช่วยเหลือ การดำเนินการที่เป็นประโยชน์

ศิริวรรณ และคณะ (2541: 142) ได้ให้ความหมายว่า “การบริการ เป็นกิจกรรมผลประโยชน์หรือความพึงพอใจที่สนองความต้องการของลูกค้า”

วีรพงษ์ เกลิมวิระรัตน์ (2542: 7) กล่าวว่า “การบริการ” เป็นสิ่งที่จับ สัมผัส และต้องได้ยาก และเป็นสิ่งที่เสื่อมสูญสลายไปได้ง่าย บริการจะได้รับการทำขึ้น (โดยจากบริการ) และส่งมอบสู่ผู้รับบริการ (ลูกค้า) เพื่อใช้สอยบริการนั้นๆ โดยทันที หรือในเวลาเกือบจะทันทีทันใดที่มีการให้บริการนั้น

สุมนา อยู่โพธิ์ (2544: 6) ได้ให้ความหมายของ “การบริการ” หมายถึง กิจกรรม ประโยชน์หรือความพอใจซึ่งได้เสนอเพื่อขาย หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นรวมกับการขายสินค้า

วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์ (2546: 15) กล่าวว่า “การบริการ” หมายถึง กิจกรรมที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดขึ้นเพื่อให้แก่สมาชิกตามความสามารถและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน โดยอาศัยความต้องการของสมาชิกที่ได้รับบริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการในระยะต่อไป พร้อมทั้งให้เกิดความพอใจแก่สมาชิก

วีระรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์ (2548: 14) “การบริการ” หมายถึง การกระทำ พฤติกรรม หรือการปฏิบัติที่ฝ่ายหนึ่งเสนอให้อีกฝ่ายหนึ่ง โดยกระบวนการที่เกิดขึ้นนั้น

ชัยสมพล ชาวประเสริฐ (2549: 18) “การบริการ” หมายถึง กิจกรรมของกระบวนการส่งมอบสินค้าที่ไม่มีตัวตน (Intangible Goods) ของธุรกิจให้กับผู้รับบริการโดยสินค้าที่ไม่มีตัวตนนั้นจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการจนนำไปสู่ความพึงพอใจได้

4.2 ความสำคัญของการบริการ

การขายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ใดๆ ก็ต้องมีการบริการรวมอยู่ด้วยเสมอ ยิ่งเป็นธุรกิจบริการ ตัวบริการนั่นเองคือสินค้า การขายจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีบริการที่ดี ธุรกิจการค้าทั้งในภาคราชการและภาคธุรกิจเอกชนจะอยู่ได้ต้องทำให้เกิดการ “ขายซ้ำ” คือ ต้องรักษาลูกค้าเดิม และเพิ่มลูกค้าใหม่ การบริการที่ดีจะช่วยรักษาลูกค้าเดิมไว้ได้ ทำให้เกิดการขายซ้ำแล้วซ้ำอีก และมีการชักนำให้มีลูกค้าใหม่ๆ ตามมา

สมิต สัจฉกร (2542: 14-15) กล่าวถึงความสำคัญของการบริการว่า อาจพิจารณาได้ใน 2 ด้าน คือ

1. บริการที่ดี จะส่งผลให้ผู้รับบริการมีความรู้สึกชอบหรือพึงพอใจ ทั้งต่อตัวผู้ให้บริการและหน่วยงานที่ให้บริการ ดังนี้

- 1.1 มีความชื่นชมในตัวผู้ให้บริการ
- 1.2 มีความนิยมในหน่วยงานที่ให้บริการ
- 1.3 มีความระลึกถึงและยินดีมาขอรับบริการอีก
- 1.4 มีความประทับใจที่ดีไปอีกนาน
- 1.5 มีการบอกต่อไปยังผู้อื่นหรือแนะนำให้มาใช้บริการเพิ่มขึ้น
- 1.6 มีความภักดีต่อหน่วยบริการที่ให้บริการ
- 1.7 มีการพูดถึงผู้ให้บริการและหน่วยงานในทางที่ดี

2. บริการที่ไม่ดี จะส่งผลให้ผู้รับบริการมีความรู้สึกไม่ชอบหรือไม่พึงพอใจ ทั้งต่อตัวผู้ให้บริการและหน่วยงานที่ให้บริการ ดังนี้

- 2.1 มีความรังเกียจตัวผู้ให้บริการ
- 2.2 มีความเสื่อมศรัทธาในหน่วยงานที่ให้บริการ
- 2.3 มีความผิดหวังและไม่มาใช้บริการอีก
- 2.4 มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการบริการของหน่วยงานไปอีกนาน
- 2.5 มีการบอกต่อไปยังผู้อื่นหรือแนะนำไม่ให้ผู้อื่นมาใช้บริการ
- 2.6 มีการพูดถึงผู้ให้บริการและหน่วยงานในทางที่ไม่ดี

ที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความเจริญและความเสื่อมอันเป็นผลจากการให้บริการที่ดีและไม่ดี ซึ่งเป็นความสำคัญอย่างมากของการให้บริการ (ตรีเพ็ชร, ไม้ระบู่: 8-9)

4.3 ลักษณะของการให้บริการ

ธุรกิจบริการสามารถให้บริการลูกค้าโดยอาศัยวิธีการหรือเครื่องมือต่างๆ ดังนี้

1. การให้บริการโดยอาศัยคนเป็นหลัก หรือแบบพบหน้า (Face to Face) เป็นวิธีการที่ดีกว่าวิธีอื่นๆ เพราะการใช้คนในการให้บริการสามารถปรับเปลี่ยนการบริการให้เหมาะสมกับลูกค้าแต่ละรายได้ และลักษณะของการบริการจะเป็นแบบใกล้ชิด ดังนั้นหากธุรกิจใดมีพนักงานที่ให้บริการได้ดี ลูกค้าประทับใจ ก็จะทำให้ธุรกิจนั้นประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก แต่วิธีกรนี้มีข้อจำกัดในเรื่องความแตกต่างในการให้บริการ ณ เวลาที่ต่างกัน เนื่องจากการให้บริการจะไม่เหมือนกัน มาตรฐานการให้บริการในแต่ละครั้งก็ไม่เท่ากัน

2. การให้บริการด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันนับว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีการพัฒนาเพื่อสนองความต้องการให้ลูกค้าสามารถบริการได้ด้วยตนเอง (Self Service) และมีต้นทุนการให้บริการต่ำกว่าการใช้คนให้บริการ ซึ่งการให้บริการแต่ละครั้งจะมีมาตรฐานเท่ากัน แต่การให้บริการด้วยวิธีนี้มีข้อจำกัดในเรื่องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการตามความต้องการของลูกค้าแต่ละรายได้ยาก (สุพรรณิ อินทร์แก้ว, 2549: 17)

การให้บริการลูกค้ามีความสำคัญมาก ทุกธุรกิจจะให้ความสำคัญกับการให้บริการเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ ซึ่งต้องสร้างความประทับใจทุกๆ ส่วนของการบริการทั้งวิธีการให้บริการที่ใช้คน และการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะการให้บริการที่ใช้คนเป็นหลักจะมีผลกระทบต่อความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจได้มากกว่าบริการที่อาศัยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการให้บริการ

4.4 ลักษณะเฉพาะของงานบริการ

งานบริการมีลักษณะเฉพาะ ดังต่อไปนี้

1. ได้รับความพอใจหรือไม่พอใจ ก็จะเกิดความรู้สึกในทันที งานบริการเป็นงานให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ดังนั้นเมื่อผู้รับบริการได้รับการสนองตอบตรงตามความต้องการก็จะแสดงออกถึงความรู้สึกที่ดี แต่ในทางกลับกันถ้าไม่ได้รับความพอใจก็จะเกิดความรู้สึกในทางที่ไม่ดีต่อผู้ให้บริการและองค์กรที่ให้บริการในทันทีเช่นกัน

2. ผลของการบริการเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและแปรผลได้รวดเร็ว งานบริการเริ่มต้นและดำเนินการได้ในทุกขณะ ทั้งในตอนต้น ท่ามกลาง และในตอนท้าย เพราะไม่มีข้อจำกัดว่าจะต้องให้บริการเฉพาะในเวลาหนึ่งเวลาใด

3. ผลของบริการเชื่อมโยงไปถึงคนและองค์กร งานบริการสร้างความรู้สึกในทันทีที่ได้รับบริการจึงสามารถแปรเปลี่ยนเป็นผลจากการให้บริการได้ทั้งในแง่ดีและไม่ดี อาจแปรผลจากการให้บริการได้ทั้งในแง่ดีและไม่ดี

4. ผิดพลาดแล้วชดเชยด้วยสิ่งอื่นก็เพียงแค่บรรเทาความไม่พอใจ การบริการที่ผิดพลาดบกพร่องไม่สามารถจะเปลี่ยนความรู้สึกของผู้รับบริการให้กลับมาดีได้ นอกจากเป็นการลดความพอใจที่เกิดขึ้นได้น้อยลง

5. สร้างทัศนคติต่อบุคคล องค์กรและองค์การได้อย่างมาก การบริการสามารถจะสร้างความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ที่มีต่อผู้ให้บริการหรือองค์การอย่างมากมายไม่มีขีดจำกัดขึ้นอยู่กับลักษณะของการให้บริการที่มีมากน้อยเพียงใดสำคัญมากน้อยเท่าใด

6. สร้างภาพลักษณ์ให้องค์กรและองค์การเป็นเวลานาน การบริการทั้งที่ดีและไม่ดีจะติดอยู่ในความทรงจำของผู้บริการอยู่ตลอดไป แม้เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขบริการให้ดีขึ้นมากแล้ว แต่ภาพเก่าที่ไม่ดียังคงหลงเหลืออยู่กว่าที่จะล้างภาพลักษณ์ที่อัปลักษณ์ได้ต้องใช้เวลา นั่นเป็นสิบ ๆ ปี

7. หากเกิดการบกพร่องจะเห็นได้ชัด บริการเป็นสิ่งที่ไวต่อการรับรู้ เมื่อมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่สมบูรณ์หรือขาดตกบกพร่องก็จะปรากฏให้เห็นได้ในทันทีทันใด จึงต้องระมัดระวังในเรื่องบริการให้มาก

8. ต้องการคนเป็นส่วนสำคัญในการสร้างบริการที่ดี บริการจะดีหรือไม่ดี มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการ ถ้าได้คนดีมีจิตสำนึกในการให้บริการดี มีทัศนคติต่อการให้บริการดีและได้รับการปลูกฝังนิสัยในการให้บริการและฝึกฝนตนเองมาดี ก็จะทำให้เกิดการบริการที่เป็นเลิศ ในทางกลับกันถ้าได้คนไม่ดีมาเป็นผู้ทำงานให้บริการก็จะเท่ากับผิดพลาดตั้งแต่นั้นแล้วจะหวังให้เกิดบริการที่ดีคงเป็นไปได้ยาก

9. คนเป็นตัวแปรที่สำคัญในการสร้างและทำลายงานบริการ บริการที่ผิดพลาดบกพร่อง นำความเสียหายมากต่อองค์กรจะพบว่าส่วนใหญ่เกิดจากคน องค์กรหลายแห่งเคยได้รับชื่อเสียงยกย่องว่าให้บริการดี แต่พอเปลี่ยนทีมงานที่ให้บริการก็มีเสียงสะท้อนว่าให้บริการด้วยคุณภาพหรือให้บริการไม่ดีดั้งเดิม และอาจถึงขั้นทำให้เสียผู้รับบริการเดิมไปได้

4.5 คุณลักษณะของผู้ให้บริการที่ดี

นักบริหารงานบริการ ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้ให้บริการที่ดี ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 7 ประการ ที่มาจากคำว่า “SERVICE” ดังนี้ (วีรพงษ์ เฉลิมจิรารัตน์, 2540 : 7)

1. S = Smiling & Sympathy คือ ความยิ้มแย้มและเอาใจใส่ต่อลูกค้าเป็นอย่างดี
2. E = Early Response คือ ตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็วทันใจ
3. R = Respectful คือ แสดงออกถึงความนับถือและให้เกียรติลูกค้า
4. V = Voluntariness Manner คือ ให้บริการด้วยความสมัครใจและเต็มใจ

5. I = Image Enhancing คือ รู้จักสร้างและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและหน่วยงาน
6. C = Courtesy คือ มีอัธยาศัยดี มารยาทดี สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน
7. E = Enthusiasm คือ มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ

4.6 เทคนิคของการให้บริการที่ดี

จากความสำคัญของการให้บริการ โดยอาศัยคนเป็นหลักแบบพบหน้าตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้ให้บริการจึงควรทราบถึงเทคนิคของการให้บริการที่ดี ดังนี้

1. การต้อนรับ ผู้ให้บริการต้องยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาทักทาย แสดงออกถึงความเอาใจใส่ต่อผู้มารับบริการ
2. การค้นหาความต้องการ ผู้ให้บริการต้องรู้จักสอบถามความต้องการของผู้มารับบริการและเข้าใจความต้องการที่แท้จริงของผู้มารับบริการ
3. การเสนอความช่วยเหลือ ผู้ให้บริการต้องตอบสนองความต้องการของผู้มารับบริการ ด้วยการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ถูกต้องชัดเจนหรือความช่วยเหลืออื่นๆ ที่สามารถดำเนินการได้ โดยมุ่งให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจมากที่สุด
4. การประเมินผล ผู้ให้บริการต้องทำการประเมินผลการให้บริการและสรุปผลการให้บริการ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลจากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

เทคนิคของการให้บริการข้างต้น เป็นเทคนิคที่ใช้ในการให้บริการสำหรับลูกค้าหรือผู้รับบริการปกติโดยทั่วไป แต่ในความเป็นจริงของการให้บริการนั้น ผู้ให้บริการจะพบลูกค้าหรือผู้มารับบริการในหลายรูปแบบ เช่น ลูกค้าบางคนอาจจะจุกจิก จู้จี้ จีบ่น บางคนเจ้าปัญหา บางคนวางท่าแสดงอำนาจ บางคนมาพร้อมกับอารมณ์เสีย ซึ่งผู้ให้บริการจะปฏิเสธการให้บริการแก่ลูกค้าดังกล่าวเหล่านี้ไม่ได้ เพราะการปฏิเสธการให้บริการกับลูกค้าเหล่านี้ ย่อมหมายถึงความเสียหายและภาพลักษณ์ที่ไม่ดีจะเกิดขึ้นแก่ผู้ให้บริการและหน่วยงานหรือองค์กรได้ ผู้ให้บริการหลายคนอาจมีความวิตกกังวลไม่รู้วิธีที่จะให้บริการกับลูกค้าเหล่านี้อย่างไร

มีศาสตร์ทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการให้บริการแขนงหนึ่งคือ การปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Counseling Psychology) ซึ่งว่าด้วยการช่วยเหลือนักที่ประสบปัญหาต่างๆ ให้สามารถหลุดพ้นจากปัญหาได้ โดยใช้เทคนิคของการสร้างสัมพันธภาพที่ดี การรับฟัง และการเอื้ออำนวยให้ผู้ที่มีปัญหา สามารถเข้าใจในสภาพปัญหาของตนเอง ตลอดจนสามารถหาหนทางเพื่อแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง เทคนิคต่างๆ ที่มีอยู่ในกระบวนการให้การปรึกษา

เชิงจิตวิทยาที่ เหมาะอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้ในการให้บริการแก่ผู้รับบริการหรือลูกค้าหลายรูปแบบ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

4.7 การปฏิบัติในการให้บริการ

ทางกาย ต้องดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสดชื่นด้วยอาการกระปรี้กระเปร่า ไม่ง่วงเหงาหาวนอน เชื่องซึม มีลักษณะตะมัดตะแมง กระฉับกระเฉง กระชุ่มกระชวย หน้าตา สดใส หัวผมเรียบร้อย ไม่ปล่อยผมรุงรัง หรือหัวยุ่งเป็นกระเซิง การแต่งกายเรียบร้อย ยิ้ม ใหว่ หรือทักทายเหมาะสม กิริยาสุภาพ เป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นต้องวางตัวเป็นมิตร เปิดเผย จริงใจ สนองความต้องการของผู้รับบริการอย่างกระตือรือร้น แสดงความเต็มใจที่จะ ให้บริการ

ทางวาจา ต้องใช้ถ้อยคำชวนฟัง น้ำเสียงไพเราะชัดเจน พุดมีหางเสียง มีคำขานรับเหมาะสม กล่าวต้อนรับและสอบถามว่าจะให้ช่วยบริการอย่างไร พุดแต่น้อยฟังให้มาก ไม่พุดแทรก ไม่กล่าวคำคำหยาบ อาจพุดทวนย้ำสิ่งที่มีผู้มาติดต่อต้องการให้เขาฟังเพื่อความเข้าใจตรงกัน พุดให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับบริการ ไม่พุดมากจนเกินจริง พุดเพื่อความสบายใจของผู้รับบริการ และใช้ถ้อยคำเหมาะสม

ทางใจ ต้องทำจิตใจให้เบิกบานแจ่มใส ยินดีที่จะต้อนรับ ไม่รู้สึกขุ่นเคืองที่จะต้องรับหน้า หรือพบปะกับคนแปลกหน้าที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อน แต่มาเรียกร้องต้องการนั้น ต้องการนี้ ไม่ปล่อยใจให้จิตใจหม่นหมอง ใจลอยขาดสมาธิในการทำงาน เศร้าซึม เบื่อหน่าย หรือเซ็ง

4.8 ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับการบริการ

การให้บริการเป็นงานที่ล่อแหลม ทำดีก็เสมอตัวผิดพลาดก็ได้รับคำตำหนิจึงเป็นงานที่ต้องการความรับผิดชอบสูง และมีจิตใจหนักแน่น ผู้ซึ่งทำงานบริการแล้วเกิดผิดพลาด บางคนก็เสียดอกเสียดใจ ตีอกชกหัว พุมพายน้ำตา แต่กลับกัน ผู้ซึ่งไม่มีความรับผิดชอบมักกล่าวโทษผู้อื่น ป้ายความผิดให้คนต่าง ๆ แม้แต่ผู้มารับบริการ เป็นเรื่องการหาแพะรับบาปหรือหาเหตุผลมากล่าวอ้างต่าง ๆ นานาให้พ้นไปจากความรับผิดชอบของตน วิธีการให้บริการอันจะทำให้ผู้รับบริการพอใจ จะต้องรู้ความคาดหวังของเขา และปฏิบัติตามความคาดหวังเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้ย่อมไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ เพราะการปฏิบัติด้วยกาย วาจา ใจ ต่อคนต่าง ๆ ให้สามารถสนองความต้องการของผู้รับบริการแต่ละประเภท ทุกระดับย่อมมีความยากลำบาก การที่จะให้บริการเป็นที่พอใจของทุก ๆ คนจะเป็นเรื่องเป็นไปได้ แต่ก็ไม่พ้นวิสัยที่จะทำให้คนส่วนใหญ่พึงพอใจ หากเรามีความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการอยู่เสมอ

ข้อควรระวังในการให้บริการ

1. ไม่สนใจความต้องการของผู้รับบริการ การให้บริการในทุกกรณีจะต้องแสดงว่าผู้รับบริการมีความสำคัญ จึงต้องระวังไม่แสดงกิริยาที่เพิกเฉยไม่สนใจผู้รับบริการอย่างจริงจัง
2. ให้บริการขาดตกบกพร่อง เป็นสิ่งที่ต้องย้ำเตือนอยู่เสมอว่า การให้บริการจะขาดตกบกพร่องไม่ได้เลย เพราะเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำลายงานบริการในส่วนอื่น ๆ ที่คืออยู่แล้วให้เกิดผลเสียหายตามไปด้วย
3. ดำเนินการล่าช้า เป็นลักษณะที่ไม่ดีอย่างยิ่ง เพราะความล่าช้าไม่ตรงเวลา ทำให้ความเสียหายให้ผู้รับบริการได้
4. ใช้กิริยาวาจาไม่เหมาะสม การให้บริการสามารถจะรู้สึกได้จากกิริยาท่าทางการใช้คำพูดและน้ำเสียง ผู้ให้บริการอาจไม่มีความตั้งใจจะแสดงกิริยาต่อผู้รับบริการในทางที่ไม่ดีแต่อยู่ในอารมณ์ที่ขุ่นมัว และไม่ควบคุมอารมณ์ของตนจึงแสดงออกด้วยท่าทีและคำพูดที่ทำให้เสียความรู้สึกต่อผู้รับบริการ
5. ทำให้ผู้รับบริการผิดหวัง บริการที่ทำให้ผู้รับบริการผิดหวังมิได้ในหลายกรณี นับแต่การต้อนรับที่เย็นชาหรือการพูดโทรศัพท์ที่ไม่เหมาะสม การให้บริการอย่างไม่เต็มใจ ไม่ใส่ใจในการให้บริการ การบริการผิดพลาดทำความเสียหายให้แก่ผู้รับบริการ

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า การให้ความสำคัญกับการให้บริการนั้นมีความสำคัญมาก ซึ่งส่วนหนึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากผู้รับบริการ และผู้ให้บริการต้องเป็นบุคคลที่มีใจในการให้บริการเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้ให้บริการคือพนักงานผู้ให้บริการทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะให้ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ การต้อนรับบุคคลทั้งภายในและภายนอก รวมถึงผู้มาติดต่อทุกประเภท เป็นต้น ต้องเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการให้บริการเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและความประทับใจกับผู้รับบริการทุกคน และผู้ให้บริการเป็นกลไกสำคัญที่สุดที่จะต้องพัฒนาบุคลิกภาพและทัศนคติที่ดี โดยเฉพาะการมีจิตสำนึกในการรักษารับการให้บริการ เพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างสมบูรณ์แบบ

องค์ประกอบของความพึงพอใจในการบริการ

ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นในกระบวนการบริการระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เป็นผลของการรับรู้และประเมินคุณภาพของการบริการในสิ่งที่ผู้รับบริการคาดหวังว่าจะได้รับและสิ่งที่ผู้รับบริการได้รับจริงในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งระดับความพึงพอใจอาจไม่คงที่ ผันแปรไปตามช่วงเวลาที่แตกต่างกันได้ ทั้งนี้ความพึงพอใจในการบริการมีองค์ประกอบ 2 ประการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยที่ 8-15, 2545) คือ

1. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของผลิตภัณฑ์บริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่าคุณภาพผลิตภัณฑ์บริการที่ได้รับมีลักษณะตามพันธะสัญญาของกิจการแต่ละประเภทตามที่ควรจะเป็นมากน้อยเพียงใด เช่น แยกที่เข้าพักในโรงแรมจะได้พักในห้องพักที่จองไว้ ลูกค้ำที่เข้าไปในภัตตาคารควรจะได้รับอาหารตามที่สั่ง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นบริการที่ผู้รับบริการควรจะได้รับตามลักษณะของการบริการ แต่ละประเภท ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้ำในสิ่งที่ลูกค้ำต้องการ

2. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของการนำเสนอบริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่ามีวิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการของผู้ให้บริการมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นความสะดวกในการเข้าถึงบริการพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของผู้ให้บริการตามบทบาทหน้าที่ และปฏิกริยาการตอบสนองการบริการของผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการในด้านความรับผิดชอบต่องาน การใช้ภาษาสื่อความหมายและการปฏิบัติตนในการให้บริการ

จะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจในการบริการเกิดจากการประเมินคุณค่าการรับรู้คุณภาพของการบริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์บริการตามลักษณะของการบริการ และกระบวนการนำเสนอบริการในวงจรของการให้บริการระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ซึ่งถ้าตรงกับสิ่งที่ผู้รับบริการมีความต้องการหรือตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่ หรือประสบการณ์ที่เคยได้รับบริการตามองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นก็ย่อมจะนำมาซึ่งความพึงพอใจในบริการนั้น แต่หากเป็นไปในทางตรงกันข้าม สิ่งที่ผู้รับบริการได้รับจริงไม่ตรงกับการรับรู้ที่คาดหวัง ผู้รับบริการย่อมเกิดความไม่พึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์และการนำเสนอบริการได้

ความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ต่างมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานบริการ ดังนั้นการสร้างความพึงพอใจในการบริการจำเป็นที่จะต้องดำเนินการควบคู่กันไป ทั้งต่อผู้รับบริการและผู้ให้บริการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยที่ 8-15, 2545)

4.9 กระบวนการให้บริการ

การบริการเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและองค์ประกอบ เช่นเดียวกับกิจกรรมอื่น โดยเริ่มจากผู้รับบริการมีความต้องการการบริการ (ปัจจัยนำเข้า) และความต้องการนี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้รับบริการแสวงหาการบริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตนได้ ดังนั้นจึงเกิดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้รับบริการกับผู้ให้บริการ ในการที่ผู้รับบริการจะแสดงความต้องการออกมาเพื่อที่ผู้ให้บริการเกิดการรับรู้ และมีการดำเนินการในอันที่จะสนองตอบความต้องการนั้น (กระบวนการให้บริการ) จนผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ (ปัจจัยนำออก) ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้รับบริการ ซึ่งอาจเป็นทางบวกหรือลบก็ได้ ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้รับบริการที่ถูกตอบสนองจะเป็นไปตามความคาดหวังได้มากน้อยเพียงใด (ข้อมูลย้อนกลับ) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยที่ 8-15, 2545)

เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของการบริการ

โดยทั่วไปเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของการบริการ ที่ต้องคำนึงถึงคุณลักษณะที่ผู้รับบริการคาดหวัง หากองค์กรใดตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพของการบริการ เพื่อใช้เป็นแรงจูงใจให้ผู้รับบริการเกิดความประทับใจและติดใจที่จะใช้บริการ จำเป็นต้องทำความเพื่อวางไว้และคำนึงถึงคุณลักษณะดังกล่าว 10 ประการ ดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยที่ 1-7, 2545)

1. ลักษณะของการบริการ (appearance) หมายถึง สภาพที่ปรากฏให้เห็นหรือจับต้องได้ในการให้บริการ เช่น การใช้เครื่องมืออุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ
2. ความไว้วางใจ (reliability) หมายถึง ความสามารถในการนำเสนอผลิตภัณฑ์บริการ ตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้อย่างตรงไปตรงมาและถูกต้อง
3. ความกระตือรือร้น (responsiveness) หมายถึง การแสดงความเต็มใจที่จะช่วยเหลือและพร้อมที่จะให้บริการทันทีทันใด
4. ความเชี่ยวชาญ (competence) หมายถึง ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานบริการที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ความมีอัธยาศัยนอบน้อม (courtesy) หมายถึง ความมีไมตรีจิตที่สุภาพอ่อนน้อมเป็นกันเอง รู้จักให้เกียรติผู้อื่น จริงใจ มีน้ำใจ และเป็นมิตรของผู้ปฏิบัติงานบริการ โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการ
6. ความน่าเชื่อถือ (credibility) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความเชื่อมั่นด้วยความซื่อตรงและซื่อสัตย์สุจริตของผู้ปฏิบัติงานบริการ
7. ความปลอดภัย (security) หมายถึง สภาพที่ปราศจากอันตราย ความเสี่ยงภัยและปัญหาต่างๆ
8. การเข้าถึงบริการ (access) หมายถึง การติดต่อเข้ารับบริการด้วยความสะดวกไม่ยุ่งยาก
9. การติดต่อสื่อสาร (communication) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์และสื่อความหมายได้ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและรับฟังผู้ให้บริการ
10. ความเข้าใจลูกค้า (understanding customer) หมายถึง ความพยายามในการค้นหาและทำความเข้าใจกับความต้องการของลูกค้า รวมทั้งการให้ความสนใจตอบสนองความต้องการดังกล่าว รู้ภาษาที่เข้าใจง่าย

5. ผลงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จรรยารัตน์ ตระการศิรินนท์ (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาการชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ จากจำนวนตัวอย่าง 110 ราย ที่ค้างชำระหนี้กับธนาคารผลการศึกษา พบว่าปัจจัยต่างๆที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ นั้นประกอบด้วย ปัจจัยภายนอกที่เป็นผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจซบเซา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิตออกสู่ตลาด การเกิดภัยธรรมชาติ มีผลทำให้เกิดการค้างชำระหนี้มาก สำหรับปัจจัยภายในที่เกิดจากธนาคารพาณิชย์ที่เป็นปัญหาทำให้เกิดหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่มาจากอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น มีการจำกัดการให้สินเชื่อบางประเภทและเงื่อนไขการชำระหนี้สูงไป ส่วนปัจจัยด้านตัวลูกค้าลูกหนี้ส่วนมากมีการลงทุนเกินตัว ทำให้ต้นทุนสูง ธุรกิจขาดสภาพคล่อง ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และทำการค้าเกินตัว ซึ่งเป็นเหตุสำคัญในการค้างชำระหนี้ ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้า เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบด้านอำนวยการสินเชื่อ ควรมีความละเอียดรอบคอบและระมัดระวัง ในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ โดยเฉพาะพฤติกรรมผู้กู้ (Character) และความสามารถในการชำระหนี้คืนธนาคาร (Repayment) และความสามารถในการเสี่ยงภัย (Risk) ตลอดจนความร่วมมือของผู้บริหารประเทศที่ต้องดำเนินนโยบายการเงินการคลังให้สอดคล้องกับนโยบายอำนวยการสินเชื่อ เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม

นรัชย์ ตียสรศัย (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ ลูกค้านานาชาติกรุงเทพฯ จำกัด มหาชน สาขาศรีนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า จำนวน 125 ราย วิเคราะห์โดยสร้างแบบจำลองโพรบิต โดยแบ่งข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจ พบว่ามีตัวแปรอธิบายที่มีนัยสำคัญจำนวน 4 ตัวแปร คือ ระดับรายได้ ตัวแปรหุ่น แสดงสินเชื่อเดิม ระยะเวลาผ่อนชำระคืน และร้อยละของภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ ส่วนกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ พบว่ามีตัวแปรอธิบายที่มีนัยสำคัญ 5 ตัวแปร คือ ตัวแปรหุ่นที่แสดงอาชีพรับราชการ ตัวแปรหุ่นแสดงสถานภาพสมรส ตัวแปรหุ่นแสดงอสังหาริมทรัพย์เดิม ตัวแปรหุ่นแสดงสินเชื่อเดิม และร้อยละของภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ ผลจากการศึกษายังแสดงให้เห็นอีกว่า ลูกค้าที่กู้เงินไปซื้ออสังหาริมทรัพย์ มีโอกาสที่จะมีความสามารถในการชำระเงินกู้คืนต่ำกว่าลูกค้าที่กู้ยืมเงินไปเพื่อประกอบธุรกิจ

อนันต์ บุญมหาชนากร (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระสำหรับลูกหนี้สินเชื่อกรุงไทยธนวัฏ ในจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ผู้กู้มีหนี้ชำระ

มากถึง 50,000 บาทขึ้นไป เป็นผู้มีสถานภาพการสมรส หย่า และหม้าย มีอาชีพข้าราชการครูและข้าราชการอำเภอมีรายได้มากกว่า 8,000 บาทต่อเดือน มีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไปและเคยมีการโอนย้ายในรอบ 5 ปีประมาณ 3 ครั้ง ซึ่งมีผลทำให้ขาดการวางแผนที่ดีทางการเงิน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ค้าประกันเป็นผู้มีรายได้อยู่ในระดับต่ำและผลจากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับธนาคารที่ให้ผู้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีหนี้ค้างชำระ คือขาดการติดตามทวงถาม ขาดผู้รับผิดชอบ และติดตามหนี้ความไม่รัดกุมของหลักเกณฑ์และนโยบายการให้สินเชื่อ

อรรณพ รุ่งวิทยากร (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการชำระหนี้คืนของเกษตรกร” ผลการศึกษาพบว่า สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ลักษณะการกู้ยืมเงินของเกษตรกร ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ส่วนการชำระหนี้คืนก่อน กิจกรรมแทรกแซงกลุ่มทดลองมีการชำระหนี้คืนได้มากกว่า สภาพปัญหาและความต้องการของเกษตรกร กลุ่มทดลองหลังกิจกรรมแทรกแซง ปัญหาและความต้องการ พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยลดลง จากผลการศึกษารูปแบบในการพัฒนาชำระหนี้คืนของเกษตรกร พบว่าในการที่จะทำให้เกษตรกรชำระหนี้คืนได้ตามที่กำหนดเวลา จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมให้แก่เกษตรกร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น จัดส่งสื่อเพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล และให้มีการนิเทศติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ทวิตตา บุศยรัตน์ (2541: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “การบริหารสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์” ผลการศึกษาพบว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างรวม 400 ราย ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มของลูกค้าหนี้ของธนาคาร 300 ราย และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านสินเชื่อของธนาคารจำนวน 100 ราย โดยนำตัวแปรที่สำคัญที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยง ในการให้สินเชื่อของธนาคารมาทำการศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการแบ่งกลุ่มลูกหนี้ตามคุณภาพหนี้เป็น 6 กลุ่ม เรียงลำดับลูกหนี้ที่มีคุณภาพหนี้ดีที่สุดไปจนถึงเลวที่สุด จากการศึกษาพบว่า 1) การเกิดหนี้ที่ไม่มีคุณภาพเกิดจาก ลูกหนี้ไม่มีประสบการณ์และขาดความรู้ความสามารถในการบริหารธุรกิจของตน นอกจากนี้ปัญหาภายในครอบครัวเนื่องจากการหย่าร้างก็มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้ ประกอบกับสภาวะทางเศรษฐกิจปัจจุบันลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินมีรายได้ลดลง และมีหนี้สินภายนอกซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคาร ทำให้ลูกหนี้มุ่งชำระหนี้ภายนอกก่อน ทั้งยังไม่ให้ความร่วมมือในการชำระหนี้หรือแก้ไขหนี้ เนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของภาระหนี้ที่มีกับธนาคาร 2) ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ค้ำประกัน การศึกษาพบว่า หลักประกันบางประเภทมีปัญหาเนื่องจากไม่มีสภาพคล่องและเป็นหลักประกันที่มีราคาใกล้เคียงกับภาระหนี้ที่มีกับธนาคาร ในการพิจารณาอำนวยการสินเชื่อจะต้องระมัดระวังละเอียดรอบคอบ โดยอาศัยหลักการในการวิเคราะห์สินเชื่อเกี่ยวกับ คุณสมบัติส่วนตัวของลูกหนี้ สภาพคล่องและเงินทุนของลูกหนี้ ซึ่งมีผล

ต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ เพราะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพหนี้และสภาพคล่องของธนาคารในเรื่องของหลักประกันจะต้องเป็นหลักประกันที่มีสภาพคล่องสูงไม่เสื่อมสภาพเร็ว เพราะถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยลดความเสี่ยงและให้ความเชื่อมั่นให้แก่ธนาคาร กรณีเกิดหนี้ปัญหาและฟ้องร้องดำเนินคดี นอกจากนั้นแล้วการอำนวยสินเชื่อจะต้องมีการควบคุมและติดตามหนี้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้หนี้ที่มีคุณภาพมากที่สุด

สังคม จีระออน (2541: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “การให้สินเชื่อเกษตรกรรายคนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอยุธยาเมือง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการศึกษาพบว่า ได้ข้อสรุปแนวทางในการดำเนินงานด้านสินเชื่อ ดังนี้ ในการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อควรเพิ่มความเข้มงวดด้านการกำกับและนำการเงินกู้ การชำระหนี้เงินกู้ และการติดตามการชำระหนี้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกษตรกรนำเงินกู้ไปใช้อย่างถูกต้อง ตามวัตถุประสงค์ของการให้เงินกู้ให้สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด นอกจากนี้ธนาคารควรส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ และช่วยเหลือกันมากขึ้นอีกด้วย

นิกร มาตุพรหม (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ประเภทการใช้เงินกู้ ธกส. และแหล่งเงินกู้อื่นๆ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ กับกาชำระคืนสินเชื่อเกษตรกร แสดงว่านำสินเชื่อไปใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์มีส่วนสำคัญต่อความสามารถชำระคืนสินเชื่อของเกษตรกร อีกตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลให้เกษตรกรสามารถชำระคืนสินเชื่อ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาในด้านการผลิต อาทิ ภัยธรรมชาติและราคาผลผลิตตกต่ำ จากภาวะความไม่แน่นอนดังกล่าว ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาไม่สามารถชำระหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเงินได้

วิเศษณ์ สุขใหญ่ (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย” ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นคาบธันวาคม 2540 พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด คือ รายได้ที่เป็นเงินสดจากการขายเชิงและข้าวโพด จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานได้ และการใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด คือ ปริมาณหนี้สินภายนอกและการติดตามเร่งรัดหนี้ของพนักงานพัฒนาธุรกิจ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้เพื่อฟื้นฟูการเกษตรคาบมีนาคม 2541 พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด คือ รายได้จากเกษตรกรที่เป็นเงินสดในรอบปีบัญชี 2540 และมูลค่าทรัพย์สินคงที่ ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด คือ ปริมาณต้นเงินกู้ตามแผนฟื้นฟูการเกษตรที่ต้องส่ง

ชำระภายใน 31 มีนาคม 2541 และปริมาณหนี้สินภายนอก ปัญหาและอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นคาบธันวาคม 2540 ที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาลูกค้าทำการผลิตแล้วขาดทุน เนื่องจากประสบปัญหาจากภาวะฝนแล้ง โรคระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ โดยเฉพาะ จิง ข้าวโพด และผัก มีจำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.5 ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้แผนฟื้นฟูการเกษตรคาบธันวาคม 2541 ที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาลูกค้าไม่มีรายได้การเกษตรจากโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร เนื่องจากลูกค้าไม่ได้ดำเนินการตามโครงการ และบางรายก็เลิกโครงการไปแล้ว

วรสิทธิ์ โนนานนท์ (2543: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งใน อ.เมือง จ.เชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ประกอบด้วย อาชีพ อายุ ระดับรายได้ ระยะเวลาในการผ่อนชำระ และวัตถุประสงค์ในการขอกู้และจากผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นตั้งแต่ 90% ขึ้นไปมีด้วยกัน 5 ตัวแปร ดังเช่น ผู้ประกอบการที่มีอาชีพรับราชการหรืออาชีพอื่นใดที่มีรายได้จากเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน จะมีความรับผิดชอบต่อการหนี้ ทำให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระลดลงผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 31 ปี ขึ้นไป จะมีความรับผิดชอบต่อการหนี้ทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้น ระดับรายได้ของผู้ที่เพิ่มขึ้น จะมีความรับผิดชอบต่อการหนี้ลดลง ทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้น ระยะเวลาในการผ่อนชำระน้อยกว่า 10 ปี ผู้กู้จะมีภาระในการชำระหนี้รายเดือนในระยะเวลาที่น้อยลง ดังนั้นปัญหาการค้างชำระหนี้ในระยะยาวจะลดลง และการกู้เพื่อวัตถุประสงค์ที่อยู่อาศัยหลังแรกทำให้ผู้กู้ต้องพยายามดูแลรักษา สร้างความรับผิดชอบในการผ่อนชำระหนี้กับธนาคารอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดปัญหาค้างชำระหนี้ลดลง

กนิษฐา จอมวิญญาน์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้ในโครงการธนาคารประชาชน ของธนาคารออมสิน สาขาลำปาง” ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาอันดับแรก คือรายได้ของครอบครัวต่อเดือน รองลงมาได้แก่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จำนวนบุคคลที่อาศัยในครอบครัว การให้บริการของธนาคารและค่านิยมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลง ประสิทธิภาพการประกอบอาชีพในปัจจุบันที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้ให้แก่ธนาคาร ส่วนปัญหาและอุปสรรคต่อการชำระหนี้มาจากตัวผู้กู้เอง จากธนาคารและจากสาเหตุภายนอก

กิตติพงษ์ กิตติบุตร (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้วัดสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรป่าซาง จำกัด จังหวัดลำพูน” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ การมีสมาชิกมีระยะเวลาในการชำระหนี้คืนมากกว่า 10 ปี เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งมีผลทำให้โอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.92 รองลงมาได้แก่ อายุของสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 45 ปี การที่ถูกหนี้

ได้รับการเยี่ยมชมและติดตามหนี้จากพนักงาน และวงเงินกู้ที่สมาชิกได้รับมากกว่า 50,000 บาท โดยปัจจัยทั้งสามมีผลต่อการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 21-24 ในขณะที่แหล่งของเงินที่ผู้กู้นำมาชำระหนี้เงินกู้มาจากแหล่งอื่น ๆ ที่ตั้งของพื้นที่ทำการเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน สมาชิกที่เป็นเพศชาย สมาชิกที่มีบุตรที่ต้องส่งเรียน 1 คน และการมีหนี้สินนอกระบบ ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้กับสหกรณ์เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 13-19 และการที่สมาชิกมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวมากกว่า 5,000 บาทต่อเดือน จะมีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.02 เท่านั้น

จุฑามาศ หนูมาก (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลหนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรรัตนภูมิ จำกัด อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา” ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อระดับหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรรัตนภูมิ จำกัด ในด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก องค์ประกอบย่อยด้านเศรษฐกิจคือ ราคาผลผลิตตกต่ำ อยู่ในระดับมาก ด้านภาวะทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยด้านภาวะทางการเมือง คือการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย ๆ อยู่ในระดับมาก ในด้านภาวะภัยธรรมชาติอยู่ในระดับน้อย โดยให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยด้านภัยธรรมชาติ คือน้ำท่วม อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยจากพนักงานสหกรณ์ที่มีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรของผู้ให้ข้อมูล 4 ด้านคือ การบริการสินเชื่อของสหกรณ์ ศักยภาพของพนักงานสหกรณ์ ความช่วยเหลือทางการตลาดและการเร่งรัดหนี้สิน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญด้านการบริการสินเชื่อของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านศักยภาพของพนักงานสหกรณ์ ระดับน้อย ด้านความช่วยเหลือทางการตลาดในระดับปานกลาง และด้านการเร่งรัดหนี้สินผู้ให้ข้อมูลในระดับน้อย ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ โดยให้ความสำคัญในด้านการผลิต พบว่าปัญหาส่วนใหญ่คือ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการผลิตสูง ปัญหารองลงมาเป็นการทำเกษตรประเภทเดียว แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ลดค่าใช้จ่ายและต้นทุนการผลิต ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาส่วนใหญ่คือ ราคาผลผลิตตกต่ำ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ การจัดให้มีการประกันราคาผลผลิต ด้านการจัดการเงินกู้ พบว่าปัญหาส่วนใหญ่คือการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้เพียงบางส่วน แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือนำเงินไปใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กู้ ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในครัวเรือน พบว่าปัญหาส่วนใหญ่คือ ลงทุนในทรัพย์สินอื่น หรือบางส่วนไม่รู้จักประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือลดหรือประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

บรรเจิด ทองใบ (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี”

ผลการศึกษาพบว่า มีดังนี้ 1) สภาพคล่องทางการเงิน จากอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานีที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พบว่า สภาพคล่องทางการเงินยังไม่ดี มีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยไม่เพียงพอที่จะไปชำระหนี้ระยะสั้นได้ 2) ด้านการก่อหนี้ จากอัตราหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร พบว่า สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรมีอัตราส่วนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 3) ด้านการทำกำไร จากอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่า สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการทำกำไรค่อนข้างต่ำ 4) สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานีที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ส่วนใหญ่นำเงินกู้จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ไปใช้ตามวัตถุประสงค์โดยให้สมาชิกกู้ยืมและจัดซื้อปุ๋ยเพื่อใช้ในการผลิตทางการเกษตร 5) การส่งชำระหนี้เงินกู้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ส่วนใหญ่ พบว่าสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร ไม่มีการส่งชำระหนี้คืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย 6) ปัญหา อุปสรรคในการส่งชำระหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรคืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร พบว่า ด้านสมาชิกไม่มีรายได้ที่เพียงพอจึงทำให้ไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร และส่งผลให้สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ 7) แนวทางการแก้ไข สำนักงานสหกรณ์จังหวัดควรเร่งรัดหนี้จากสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร โดยทำหนังสือแจ้งเตือนให้สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรทราบถึงกำหนดระยะเวลาการส่งชำระหนี้คืน โดยเตือนก่อนถึงกำหนดชำระ 3 เดือน หลังจากนั้นให้แจ้งเตือนเป็นระยะ ๆ จนกระทั่งถึงวันกำหนดชำระ พร้อมทั้งนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อพิจารณา

ปรีชา ยศสละ (2555: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดชั้นหนี้ลูกหนี้ค้างชำระของธนาคารออมสิน เขตพะเยา จังหวัดพะเยา” ผลการศึกษาพบว่า จากผลการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่าลูกหนี้ค้างชำระของธนาคารออมสินเขตพะเยาเป็นลูกหนี้กลุ่มสินเชื่อนโยบายรัฐมากที่สุด คิดเป็นสินเชื่อของธนาคารออมสินเขตพะเยาจำแนกตามประเภทสินเชื่อที่ได้จากการพิจารณาลัดส่วนของหนี้จัดชั้น พบว่า สินเชื่อประเภทที่ธนาคารปล่อยตามนโยบายของรัฐบาล เช่น สินเชื่อธนาคารประชาชน และสินเชื่อแก้ไขหนี้ภาคประชาชน คิดเป็นร้อยละ 46 และ 20 ตามลำดับ เป็นสินเชื่อที่มีคุณภาพต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับสินเชื่อตามธุรกิจของธนาคาร สาเหตุเกิดจากสินเชื่อที่ปล่อยตามนโยบายของรัฐบาลลูกค้านส่วนใหญ่เป็นลูกค้าระดับฐานราก มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุดถึงร้อยละ 78.00 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 14,302.06 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,293 บาท ซึ่งรายรับกับรายจ่ายใกล้เคียงกัน เมื่อเทียบกับมีภาระหนี้สินของครอบครัวที่ค่อนข้างสูงเฉลี่ย

ครอบครัวละ 273,840 บาท ทำให้ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ แต่เนื่องจากธนาคารออมสินเป็นธนาคารที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาลต้องสนองนโยบายของรัฐบาลทำให้ต้องเร่งปล่อยสินเชื่อประเภทนี้ การวิเคราะห์พิจารณา สินเชื่อกลุ่มนี้ของเจ้าหน้าที่อาจขาดความรอบรอบรัดกุมเพราะต้องเร่งดำเนินการเพื่อสนองนโยบาย จึงส่งผลให้สัดส่วนหนี้ของ กลุ่มสินเชื่อนโยบายของรัฐพุ่งสูงขึ้น ส่งผลให้ชั้นหนี้ของธนาคารทั้งสามระดับชั้นสูงขึ้นคือ ชั้นหนี้ต่ำกว่ามาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 90 ชั้นหนี้สงสัย คิดเป็นร้อยละ 82 และชั้นหนี้สงสัยจะสูญ คิดเป็นร้อยละ 35 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะเห็นว่าเพิ่มสูงขึ้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

รัตนภรณ์ ฟูใจ (2555: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติจากการเป็นผู้ก่อหนี้ค้างชำระสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน ของธนาคารออมสิน สาขาสบตุ๋ย ” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษานี้คือ ผู้ใช้บริการสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนที่ได้รับอนุมัติ และเป็นหนี้ค้างชำระ จำนวน 133 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.60) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 39.10) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 49.60) มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 7,001-9,000 บาท (ร้อยละ 27.10) ระดับความสำคัญโดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย โดยปัจจัยด้านภาระค่าใช้จ่ายมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยด้านทัศนคติจากการเป็นผู้ก่อหนี้ค้างชำระ ปัจจัยด้านรายได้ ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้บริโภค และปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติจากการเป็นผู้ก่อหนี้ค้างชำระ พบว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้บริโภค ปัจจัยด้านภาระค่าใช้จ่าย ปัจจัยด้านรายได้และปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีอิทธิพลต่อทัศนคติจากการเป็นผู้ก่อหนี้ค้างชำระสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนของธนาคารออมสิน สาขาสบตุ๋ย ซึ่งสนับสนุนตามสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ในช่วงการให้บริการสินเชื่อ ณ วันที่ 1 เมษายน 2555 – 31 มีนาคม 2556 แบ่งตามประเภทของเงินกู้ จำนวน 2 กลุ่ม คือ ประเภทเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลางโดยผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาไว้ 4 หัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น สมาชิกสหกรณ์ซึ่งเป็นลูกหนี้คงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี 2555 มีจำนวน 390 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำนวน 200 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เป็นการสุ่มที่สมาชิกทุกหน่วยของประชากรที่มีจำนวนไม่มากนักแต่มีโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นอิสระจากกันที่จะได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เหมาะสมสำหรับใช้กับประชากรที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับสลาก (Lottery) เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนน้อย ๆ และต้องการจำนวนตัวอย่างน้อย ๆ (Koul, 1984: 108) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) กำหนดหมายเลขประจำตัวให้แก่สมาชิกทุกหน่วยในประชากร
- 2) นำหมายเลขประจำตัวของสมาชิกมาจัดทำเป็นฉลาก
- 3) จับฉลากขึ้นมาทีละหมายเลขจนกระทั่งครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ โดยฉลากที่จับมาแล้วจะต้องนำไปใส่คืนเพื่อให้จำนวนประชากรที่สุ่มมีจำนวนเท่าเดิม ส่งผลให้เกิด

ความเท่าเทียมกันในการได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง แต่ในกรณีที่ไม่ว่างจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสมากขึ้นในการสุ่ม กำหนดขนาดโดยวิธีการคำนวณโดยใช้สูตรTaro Yamane ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% จากประชากรทั้งหมด จำนวน 390 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 200 คน ตามสัดส่วนของสมาชิกสหกรณ์

โดยใช้สูตรของTaro Yamaneใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ค่าความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนที่ 0.05%

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
 e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยกำหนดให้เท่ากับ 0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{390}{1+390(0.05)^2}$$

$$n = 200 \text{ คน}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด เพื่อความเหมาะสมผู้ศึกษาจึงเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน จากจำนวนประชากร 390 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนีผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามประเภทปลายปิด (closed-ended questions) โดยในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ฯ
- ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ฯ

ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำมาทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (validity) ความเชื่อมั่น (Reliability โดยได้นำไปทดสอบกับสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดแพร่ ซึ่งมีขนาด และธุรกิจเหมือนกัน จำนวน 30 ชุด ซึ่งทดสอบแล้วได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.865	.835	27

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในรูปของข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามซึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด และข้อมูลทุติยภูมิ จากข้อมูลจากรายงานกิจการประจำปี รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี และเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำราทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ การวิจัย การศึกษาค้นคว้าอิสระฐานข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. โดยใช้สถิติและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างในเชิงสถิติ จะวิเคราะห์ความแตกต่างโดยวิธีการของเซฟเฟ้ (Sheffe's Method)

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกผู้ศึกษาได้กำหนดออกเป็น 5 ช่วง โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

นั่นคือ ค่า 0.8 เป็นค่าช่วงคะแนนของระดับอันตรายขั้น สามารถแบ่งได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด

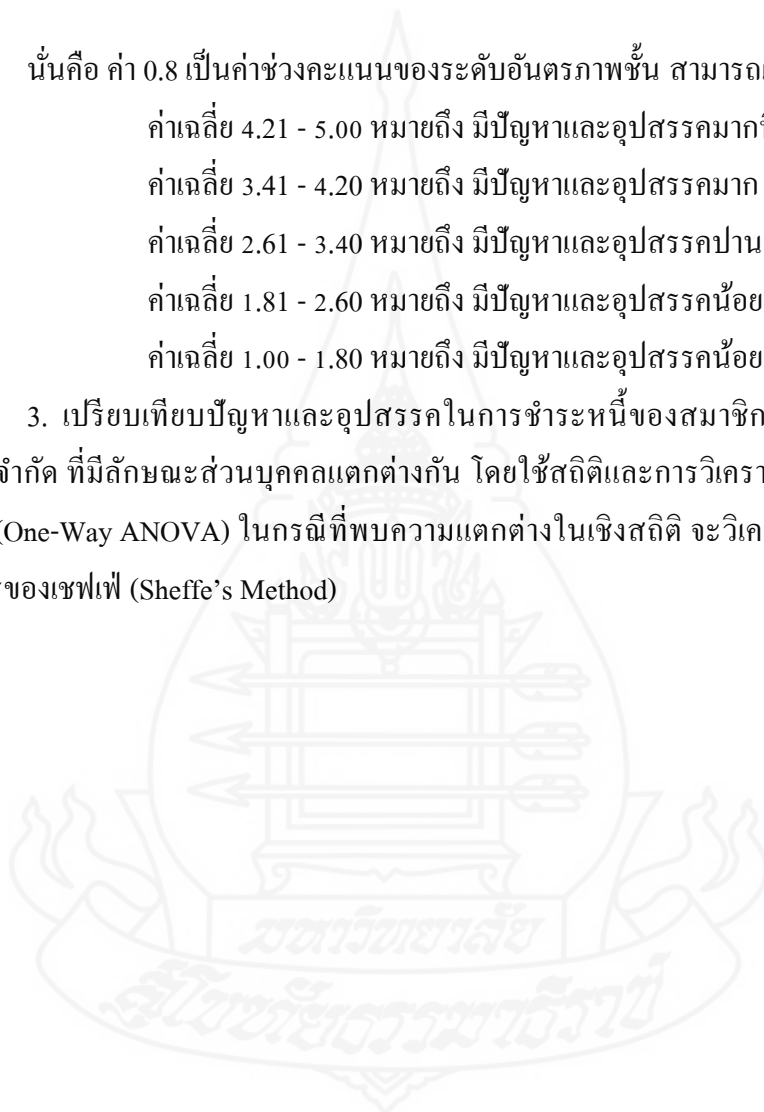
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน โดยใช้สถิติและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างในเชิงสถิติ จะวิเคราะห์ความแตกต่างโดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ซึ่งได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไป

ตอนที่ 2 ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

เมืองตาก จำกัด

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

เมืองตาก จำกัด

จากการศึกษาความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัดพบว่ามีข้อมูลตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไป

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลสภาพทั่วไป

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	130	65
หญิง	70	35
รวม	200	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
20 – 30 ปี	2	1.00
31 – 40 ปี	48	24.00
41 – 50 ปี	66	33.00
51 – 60 ปี	74	37.00
60 ปีขึ้นไป	10	5.00
รวม	200	100
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	140	70.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	26	13.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	22	11.00
ปริญญาตรีขึ้นไป	12	6.00
รวม	200	100
4. สถานภาพการสมรส		
โสด	14	7.00
สมรสและอยู่ด้วยกัน	164	82.00
สมรสแต่แยกกันอยู่	4	2.00
หย่า/หม้าย	18	9.00
รวม	200	100
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน		
2 คน	50	25.00
3 คน	42	21.00
4 คน	66	33.00
5 คนขึ้นไป	42	21.00
รวม	200	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6. ระยะเวลาในการเข้ามาเป็นสมาชิก		
สหกรณ์		
น้อยกว่า 5 ปี	62	31.00
6-10 ปี	52	26.00
11-15 ปี	46	23.00
16-20 ปี	30	15.00
20 ปีขึ้นไป	10	5.00
รวม	200	100
7. จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือใน		
ปัจจุบัน		
ไม่มี	130	65.00
1 คน	30	15.00
2 คน	34	17.00
3 คน	6	3.00
รวม	200	100
8. การมีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู		
บิดา ญาติพี่น้อง		
ไม่มี	164	82.00
1 คน	16	8.00
2 คน	20	10.00
รวม	200	100
9. ปัจจุบันท่านมีภาระหนี้สินนอก		
ระบบหรือไม่		
มี	62	31.00
ไม่มี	138	69.00
รวม	200	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
10. น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 30,000 บาท	138	69.00
30,000 – 50,000 บาท	50	25.00
50,000 – 70,000 บาท	6	6.00
70,000 บาทขึ้นไป	6	3.00
รวม	200	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 65.00 เป็นเพศหญิงร้อยละ 35.00 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมาคืออายุในช่วง 41- 50 ปี ร้อยละ 33.00 สมาชิกมีการศึกษาระดับประถม ร้อยละ 70.00 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือร้อยละ 13.00 และศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย /ปวช. ร้อยละ 11.00 และสมาชิกที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 6.00 สถานภาพของสมาชิกส่วนใหญ่ สมรส และอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 82.00 ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 4 คน ร้อยละ 33.00 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.00 และน้อยที่สุดจำนวน 3 คน ร้อยละ 3.00 จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือในปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่มีและรองลงมาคือจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือจำนวน 2 คน ร้อยละ 17.00 ส่วนใหญ่ไม่มีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา ญาติพี่น้อง และรองลงมาคือมีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดา ญาติพี่น้องจำนวน 2 คน ร้อยละ 10.00 น้อยที่สุดคือจำนวน 1 คน ร้อยละ 8.00 ส่วนใหญ่ปัจจุบันไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบร้อยละ 69.00 ส่วนที่มีหนี้สินนอกระบบ ร้อยละ 31.00 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 30,000 บาท ร้อยละ 69.00 รองลงมาคือรายได้เฉลี่ย 30,000-50,000 บาท ร้อยละ 25.00 น้อยที่สุดคือระหว่างเงินเดือน 50,000-70,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านกู้เงินประเภทใด		
เงินกู้ระยะสั้น	156	78.00
เงินกู้ระยะปานกลาง	40	20.00
เงินกู้เพื่อซื้อวัสดุการเกษตร	4	2.00
รวม	200	100
2. ท่านกู้เงินประเภทใด		
หลักทรัพย์ค้ำประกัน	46	23.00
บุคคลค้ำประกัน	154	77.00
รวม	200	100
3. เงินกู้ที่ได้รับจากสหกรณ์ ท่านนำไปใช้จ่ายด้านใดบ้าง		
ส่วนใหญ่ใช้ตามวัตถุประสงค์มากกว่าร้อยละ 70	188	94.00
เป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและงานประเพณี	4	2.00
ลงทุนในสินทรัพย์ถาวร	8	4.00
รวม	200	100
4. เมื่อท่านนำเงินกู้ไปใช้แล้ว พนักงานสหกรณ์ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้หรือไม่		
เคยไปประชุมเพื่อตรวจสอบ	196	98.00
ไม่เคย	4	2.00
รวม	200	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านเคยได้รับใบเตือนหนี้เพื่อแจ้งให้ไปชำระหนี้ ในรอบปีที่ผ่านมาหรือไม่		
ไม่ได้รับ	54	27.00
ได้รับ 1 ครั้ง	136	68.00
ได้รับ 2 ครั้ง	2	1.00
ได้รับมากกว่า 2 ครั้ง	8	4.00
รวม	200	100
6. ท่านได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ในปีที่ผ่านมา หรือไม่		
ไม่ได้รับ	108	54.00
ได้รับ 1 ครั้ง	82	41.00
ได้รับ 2 ครั้ง	6	3.00
ได้รับมากกว่า 2 ครั้ง	4	2.00
รวม	200	100
7. เงินกู้ที่ได้รับจากสหกรณ์ ท่านนำไปใช้จ่ายด้าน ใดบ้าง		
มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน	10	5.00
มีค่าใช้จ่ายสูง	48	24.00
ประกอบอาชีพขาดทุน	52	26.00
ประสบภัยธรรมชาติ	58	29.00
ปัญหาครอบครัว	22	21.00
ชำระหนี้สินเดิม	6	3.00
อื่น ๆ	4	2.00
รวม	200	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่กู้เงินระยะสั้นร้อยละ 78.00 เป็นเงินกู้ระยะปานกลางร้อยละ 20.00 และกู้เพื่อซื้อวัสดุการเกษตร ร้อยละ 2.00 และใช้บุคคลค้ำประกันเงินกู้ ร้อยละ 77.00 ส่วนการใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน ร้อยละ 23.00 เงินกู้ส่วนใหญ่ใช้ตามวัตถุประสงค์มากกว่าร้อยละ 70 จำนวน 188 คน ร้อยละ 94.00 รองลงมาเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ ร้อยละ 4.00 และน้อยที่สุดเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและงานประเพณี ร้อยละ 2 เมื่อนำเงินกู้ไปใช้แล้วมีพนักงานสหกรณ์ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ ร้อยละ 98 และมีน้อยที่สุดที่ไม่เคยไปตรวจสอบ ร้อยละ 2 ส่วนใหญ่สมาชิกจะได้รับใบเตือนหนี้ให้ไปชำระในรอบปี 1 ครั้ง ร้อยละ 68.00 และไม่ได้รับถึง ร้อยละ 27.00 ส่วนที่ได้รับมากกว่า 2 ครั้ง ร้อยละ 4.00 ส่วนการติดตามเร่งรัดหนี้ในปีที่ผ่านมาไม่ได้รับถึงร้อยละ 54.00 รองลงมาคือได้รับ 1 ครั้ง ร้อยละ 41.00 ส่วนสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สหกรณ์ ร้อยละ 29.00 สาเหตุมาจากประสบภัยธรรมชาติ และประกอบอาชีพขาดทุน ร้อยละ 26.00 และมีค่าใช้จ่ายสูง ร้อยละ 24.00 ปัญหาครอบครัว ร้อยละ 21.00 ค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน ร้อยละ 5.00 และชำระหนี้สินเดิม ร้อยละ 3

ตอนที่ 3 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมืองตาก จำกัด

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกที่เกิดจากสมาชิก สหกรณ์

รายการ	\bar{X}	SD	ระดับปัญหาและอุปสรรค
เกิดจากสมาชิกสหกรณ์			
1. ยืมเงินแล้วไม่ส่งตามกำหนด	1.95	1.434	น้อย
2. ต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน	1.59	1.043	น้อยที่สุด
3. ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด	1.36	.902	น้อยที่สุด
4. ค่าใช้จ่ายในงานศพของสมาชิกในครัวเรือน	1.18	.519	น้อยที่สุด
5. ค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกในครัวเรือน	1.26	.689	น้อยที่สุด
6. ค่าใช้จ่ายในงานแต่งงานของบุตร	1.19	.690	น้อยที่สุด
7. ค่าใช้จ่ายในงานบวชของบุตร	1.22	.659	น้อยที่สุด
8. ค่าใช้จ่ายตามประเพณีสังคม(ทำบุญ, แต่งงาน)	1.33	.919	น้อยที่สุด
9. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร	1.48	1.007	น้อยที่สุด
10. ค่าใช้จ่ายในการซื้อ/ซ่อมแซมบ้านอยู่อาศัย	1.46	1.074	น้อยที่สุด
11. ค่าใช้จ่ายในการซื้อ/ซ่อมแซมเครื่องจักรกลการเกษตร	1.93	1.475	น้อย
12. ค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตต่าง ๆ (ค่าปุ๋ย)	2.57	1.784	น้อย
13. เลิกประกอบอาชีพการเกษตร	1.19	.705	น้อย
	1.36	0.88	น้อยที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.3 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์มีปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์เองอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.36$, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจากตัวสมาชิกเองในภาพรวมอยู่ระดับน้อยที่สุด โดยสามารถเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตต่าง ๆ (ค่าปุ๋ย) ($\bar{X}=2.57$, S.D. = 1.784) ยืมเงินแล้วไม่ส่งตามกำหนด ($\bar{X}=1.95$, S.D. = 1.434) ค่าใช้จ่ายในการซื้อ/ซ่อมแซมเครื่องจักรกลการเกษตร ($\bar{X}=2.57$, S.D. = 1.784) ต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน ($\bar{X}=1.59$, S.D. = 1.043) ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร ($\bar{X}=1.48$, S.D. = 1.007) ค่าใช้จ่ายในการซื้อ/ซ่อมแซมบ้านอยู่อาศัย ($\bar{X}=1.46$, S.D. = 1.074) ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด ($\bar{X}=1.36$, S.D. = .902) ค่าใช้จ่ายตามประเพณีสังคม(ทำบุญ,แต่งงาน) ($\bar{X}=1.33$, S.D. =.919) ค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกในครัวเรือน ($\bar{X}=1.26$, S.D. = .689) ค่าใช้จ่ายในงานบวชของบุตร ($\bar{X}=1.19$, S.D. = .690) เลิกประกอบอาชีพการเกษตร ($\bar{X}=1.19$, S.D. = .705) ค่าใช้จ่ายในงานแต่งงานของบุตร ($\bar{X}=1.19$, S.D. = .705) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ค่าใช้จ่ายในงานศพของสมาชิกในครัวเรือน ($\bar{X}=1.18$, S.D. = 0.519)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์

รายการ	\bar{X}	SD	ระดับปัญหาและอุปสรรค
เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์			
1. พุดจาไม่สุภาพ	1.01	.100	น้อยที่สุด
2. ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์	1.11	.344	น้อยที่สุด
3. ไม่ได้รับความสะดวกขณะติดต่อชำระหนี้	1.05	.218	น้อยที่สุด
4. บริการรับชำระหนี้ช้า	1.02	.140	น้อยที่สุด
5. ได้รับการบริการทำเรื่องขอกู้เงินใหม่ทันทีหลังจากรับชำระหนี้แล้ว	1.21	.767	น้อยที่สุด
	1.08	0.313	น้อยที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สมาชิกสหกรณ์มีปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ด้านที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.08$, S.D. = 0.313) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในภาพรวมอยู่ระดับน้อยที่สุด โดยสามารถเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ได้รับการบริการทำเรื่องขอกู้เงินใหม่ทันทีหลังจากรับชำระหนี้แล้ว ($\bar{X} = 1.21$, S.D. = 0.767) ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์ ($\bar{X} = 1.11$, S.D. = .344) ไม่ได้รับความสะดวกขณะติดต่อชำระหนี้ ($\bar{X} = 1.05$, S.D. = .218) บริการรับชำระหนี้ช้า ($\bar{X} = 1.02$, S.D. = .140) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือพุดจาไม่สุภาพ ($\bar{X} = 1.01$, S.D. = .100)

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกที่เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติ

รายการ	\bar{X}	SD	ระดับปัญหาและอุปสรรค
เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติ			
1. ฝนแล้ง	3.27	1.526	ปานกลาง
2. น้ำท่วม	3.12	1.555	ปานกลาง
3. โรคระบาด	2.50	1.734	น้อย
4. หนูและแมลงศัตรูพืชรบกวน	2.66	1.738	ปานกลาง
	2.88	1.63	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.5 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์มีปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ด้านที่เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 1.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลางในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ฝนแล้ง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 1.526) น้ำท่วม ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 1.555)

หนูและแมลงศัตรูพืชรบกวน (\bar{X} = 2.66, S.D. = 1.738) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือโรครยะบาด (\bar{X} = 2.50, S.D. = 1.734

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

รายการ	\bar{X}	SD	ระดับปัญหาและอุปสรรค
เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ			
1. ราคาผลผลิตตกต่ำ	3.07	1.882	ปานกลาง
2. ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต	2.80	1.881	ปานกลาง
3. ไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้	2.72	1.871	ปานกลาง
4. ไม่ให้เช่าที่ดินทำกิน	2.75	1.878	ปานกลาง
5. สหกรณ์ตั้งอยู่ไกล	1.35	.912	น้อยที่สุด
	2.53	1.68	น้อยที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สมาชิกสหกรณ์มีปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ด้านที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย (\bar{X} = 2.53, S.D. = 1.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ในภาพรวมอยู่ระดับน้อย โดยสามารถเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ราคาผลผลิตตกต่ำ (\bar{X} = 3.07, S.D. = 1.882) ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต (\bar{X} = 2.80, S.D. = 1.881) ไม่ให้เช่าที่ดินทำกิน (\bar{X} = 2.75, S.D. = 1.878) ไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ (\bar{X} = 2.72, S.D. = 1.871) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสหกรณ์ตั้งอยู่ไกล (\bar{X} = 1.35, S.D. = 0.912)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ระหว่างสมาชิกที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และอายุการเป็นสมาชิก

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ที่จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิก จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือ ภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา มารดา ญาติพี่น้อง ภาระหนี้สินนอกระบบ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ประเภทเงินกู้ การค้ำประกันเงินกู้ การนำเงินกู้ไปใช้จ่าย การตรวจสอบเงินกู้ ใบบัตรหนี้ การติดตามเร่งรัดหนี้ และความสามารถในการชำระหนี้ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.7 – 4.24

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามเพศ

เพศ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	11.558	23	.503	2.606	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	3.486	5	.697	3.220	.008*
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	7.451	12	.621	3.052	.001*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	11.149	13	.858	4.644	.000*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.7 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่จำแนกตามเพศทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ที่เกิดจากทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามเพศ แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างเพศทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ในด้านสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามอายุ

อายุ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	50.381	23	2.190	3.479	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	17.886	5	3.577	4.843	.000*
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	13.170	12	1.097	1.387	.175
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	17.826	13	1.371	1.779	.049*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.8 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับอายุแตกต่างกันทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามอายุ แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างอายุทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ในด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับมีระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของ
สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	73.085	23	3.178	3.425	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	3.807	5	0.761	.635	.673
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	29.424	12	2.452	2.216	.013*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	27.320	13	2.102	1.870	.036*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.9 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือ ภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามระดับการศึกษา แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ในด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือ ภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	10.962	23	.477	1.109	.340
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	3.473	5	.695	1.621	.156
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	3.648	12	.304	.685	.765
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	20.490	13	1.576	4.433	.000*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.10 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีสถานภาพแตกต่างกันทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามสถานภาพ แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างสถานภาพทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ในด้านที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	48.225	23	2.097	1.986	.007*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	19.327	5	3.865	3.493	.005*
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	42.835	12	3.570	3.492	.000*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	31.646	13	2.434	2.238	.010*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.11 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกันทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิก

ระยะเวลาในการเข้ามาเป็นสมาชิก	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	63.291	23	2.752	2.130	.003*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	19.665	5	3.933	2.816	.018*
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	27.307	12	2.276	1.616	.090
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	49.166	13	3.782	2.913	.001*

* $p < 0.05$

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.12 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิกแตกต่างกันทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิก แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิก ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามจำนวนบุตรที่จะต้องส่งเรียนหนังสือ

จำนวนบุตรที่จะต้องส่ง เรียนหนังสือ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	42.934	23	1.867	2.993	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	13.106	5	2.621	3.642	.004*
- เกิดจากผลผลิตได้รับความ เสียหายเนื่องจากภัย ธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	49.156	12	4.096	7.396	.000*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	27.453	13	2.112	3.136	.000*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.13 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯ ที่มีจำนวนบุตรที่จะต้องส่งเรียนหนังสือแตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามจำนวนบุตรที่จะต้องส่งเรียนหนังสือ แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างจำนวนบุตรที่จะต้องส่งเรียนหนังสือ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการมีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา
ญาติพี่น้อง

การมีภาระที่ต้องอุปการะ เลี้ยงดู บิดา ญาติพี่น้อง	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	25.932	23	1.127	3.649	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	6.314	5	1.263	3.310	.007*
- เกิดจากผลผลิตได้รับความ เสียหายเนื่องจากภัย ธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	9.039	12	.753	1.976	.028*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	22.318	13	1.717	5.505	.000*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.14 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู
บิดา ญาติพี่น้องแตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้านอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดย
จำแนกตามภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา ญาติพี่น้อง แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างภาระที่ต้อง
อุปการะเลี้ยงดู บิดา ญาติพี่น้อง ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิก
สหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือ
ภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามภาระหนี้สินนอกระบบ

ภาระหนี้สินนอกระบบ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	13.699	23	.596	3.245	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	2.386	5	.477	2.123	.064
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	20.843	12	1.737	12.911	.000*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	12.683	13	.976	5.447	.000*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.15 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีภาระหนี้สินนอกระบบแตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามภาระหนี้สินนอกระบบ แล้วพบว่า ความแตกต่างของภาระหนี้สินนอกระบบ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ต่อเดือน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	25.234	23	1.097	2.729	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	5.157	5	1.031	2.203	.056
- เกิดจากผลผลิตได้รับความ เสียหายเนื่องจากภัย ธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	17.405	12	1.450	3.451	.000*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	21.099	13	1.623	4.030	.000*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.16 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากสมาชิกสหกรณ์เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน แล้วพบว่า ความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามประเภทเงินกู้

ประเภทเงินกู้	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	27.980	23	1.217	12.976	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	6.280	5	1.256	6.379	.000*
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	9.272	12	.773	4.104	.000*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	7.293	13	.561	2.806	.001*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.17 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีประเภทเงินกู้แตกต่างกัน ทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามประเภทเงินกู้ แล้วพบว่า ความแตกต่างของประเภทเงินกู้ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการค้ำประกันเงินกู้

การค้ำประกันเงินกู้	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	13.185	23	.573	4.538	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	4.777	5	.955	6.048	.000*
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	7.835	12	.653	4.426	.000*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	12.715	13	.978	8.012	.000*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.18 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีการค้ำประกันเงินกู้แตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามการค้ำประกันเงินกู้ แล้วพบว่า ความแตกต่างของการค้ำประกันเงินกู้ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการนำเงินกู้ไปใช้จ่าย

การนำเงินกู้ไปใช้จ่าย	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	20.262	23	.881	6.649	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	11.002	5	2.200	13.103	.000*
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	12.610	12	1.051	6.345	.000*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	12.952	13	.996	6.050	.000*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.19 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ๆที่มีการนำเงินกู้ไปใช้จ่ายแตกต่างกัน ทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามการนำเงินกู้ไปใช้จ่ายแล้วพบว่า ความแตกต่างของการนำเงินกู้ไปใช้จ่าย ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้

การออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	.820	23	.036	2.024	.006*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	.014	5	.003	.140	.983
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	1.087	12	.091	5.977	.000*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	.479	13	.037	1.991	.024*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.20 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีการออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้แตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามการออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้แล้วพบว่า ความแตกต่างของการออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการได้รับใบเตือนหนี้เพื่อแจ้งไปชำระหนี้

การได้รับใบเตือนหนี้	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	17.471	23	.760	2.087	.004*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	5.700	5	1.140	2.917	.015*
- เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	13.352	12	1.113	3.052	.001*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	9.537	13	.734	1.896	.033*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.21 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีการได้รับใบเตือนหนี้แตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามการได้รับใบเตือนหนี้พบว่า ความแตกต่างของการได้รับใบเตือนหนี้ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปี

การติดตามเร่งรัดหนี้ใน รอบปี	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	26.023	23	1.131	3.330	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	3.130	5	.626	1.469	.202
- เกิดจากผลผลิตได้รับความ เสียหายเนื่องจากภัย ธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	20.297	12	1.691	4.827	.000*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	4.941	13	.380	.874	.581

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.22 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีการได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปีแตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ และเกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามการติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปีพบว่า ความแตกต่างของการติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปีทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์และเกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์
การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด

สาเหตุที่ไม่สามารถชำระ หนี้ได้ตามกำหนด	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	87.555	23	3.807	2.776	.000*
- เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	3.866	5	.773	.462	.805
- เกิดจากผลผลิตได้รับความ เสียหายเนื่องจากภัย ธรรมชาติหรือภัยพิบัติ	48.694	12	4.058	2.708	.002*
- เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	79.487	13	6.114	4.560	.000*

*p < 0.05

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.22 จากการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดแตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดพบว่า ความแตกต่างของสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และสาเหตุอื่น ๆ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองตาก จำกัด ในครั้งนี้ ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ได้ทันที ปัญหา อุปสรรคหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสหกรณ์ให้มีคุณภาพต่อไป

1. สรุปการศึกษา

1.1 วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เป็นการสุ่มที่สมาชิกทุกหน่วยของประชากรที่มีจำนวนไม่มากนักแต่มีโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นอิสระจากกันที่จะได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เหมาะสมสำหรับใช้กับประชากรที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับสลาก (Lottery) เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนน้อย ๆ และต้องการจำนวนตัวอย่างน้อย ๆ (Koul, 1984 : 108) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) กำหนดหมายเลขประจำตัวให้แก่สมาชิกทุกหน่วยในประชากร
- 2) นำหมายเลขประจำตัวของสมาชิกมาจัดทำเป็นฉลาก
- 3) จับฉลากขึ้นมาทีละหมายเลขจนกระทั่งครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ โดยฉลากที่จับมาแล้วจะต้องนำใส่คืนเพื่อให้จำนวนประชากรที่สุ่มมีจำนวนเท่าเดิม ส่งผลให้เกิดความเท่าเทียมกันในการได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง แต่ในกรณีที่มิใส่คืนจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสมากขึ้นในการสุ่ม กำหนดขนาดโดยวิธีการคำนวณ โดยใช้สูตร Taro Yamane ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% จากประชากรทั้งหมด จำนวน 390 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 200 คน ตามสัดส่วนของสมาชิกสหกรณ์

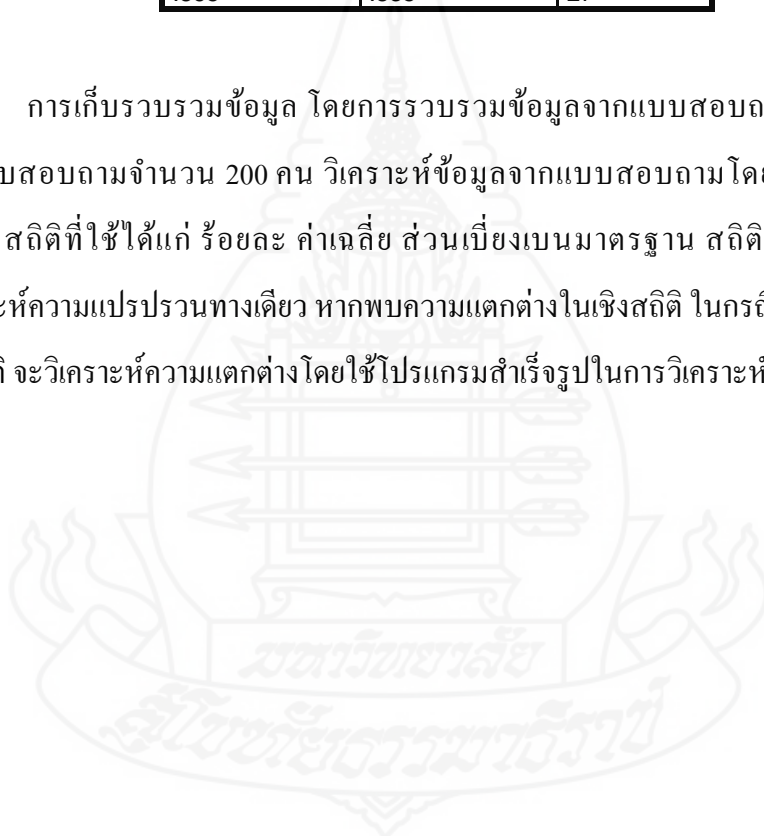
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำมาทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (validity) ความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด และ

ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด โดยได้นำไปทดสอบกับสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดแพร่ ซึ่งมีขนาด และธุรกิจเหมือนกัน จำนวน 30 ชุด ซึ่งทดสอบแล้วได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.865	.835	27

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 200 คน ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 200 คน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ One-Way ANOVA การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว หากพบความแตกต่างในเชิงสถิติ ในกรณีที่พบความแตกต่างในเชิงสถิติ จะวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์

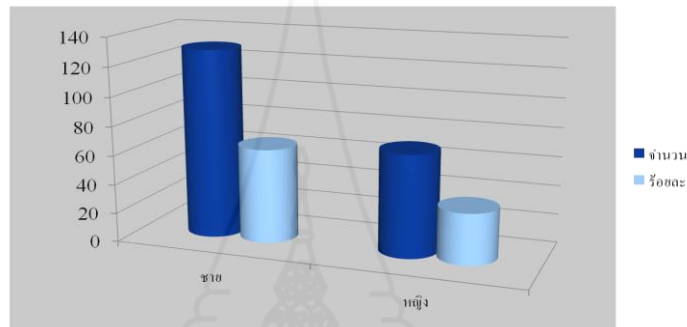

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษาแยกตามวัตถุประสงค์ของการศึกษามี ดังนี้

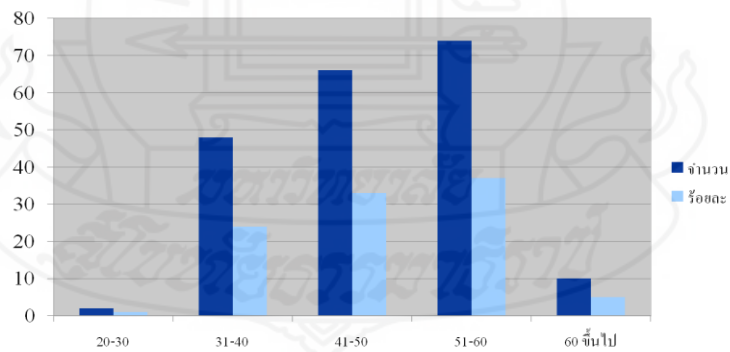
1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป

ผลการศึกษา: ข้อมูลสภาพทั่วไป : เพศ

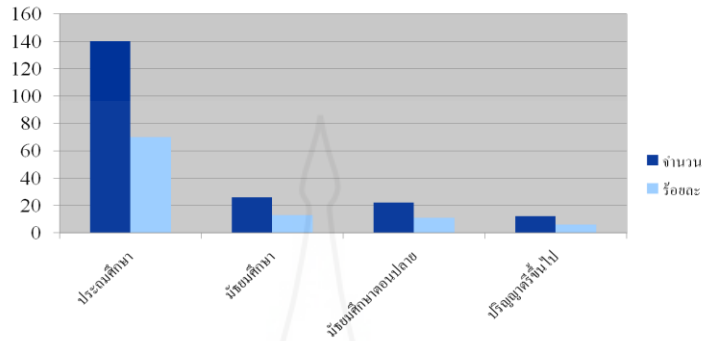
ภาพที่ 2.1 ข้อมูลสภาพทั่วไป : เพศ

ข้อมูลสภาพทั่วไป : อายุ

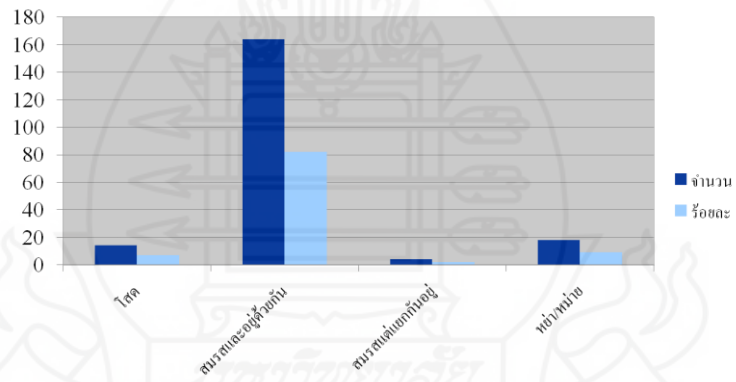
ภาพที่ 2.2 ข้อมูลสภาพทั่วไป : อายุ

ข้อมูลสภาพทั่วไป : ระดับการศึกษา

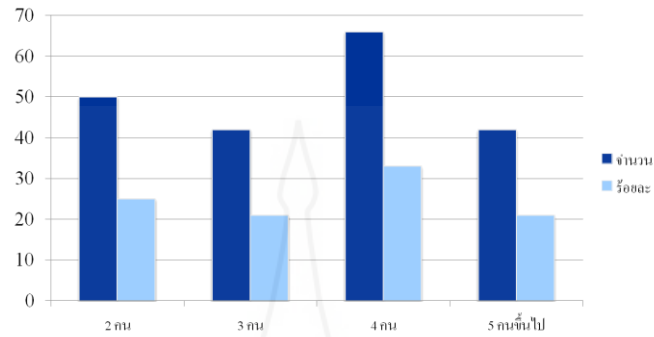
ภาพที่ 2.3 ข้อมูลสภาพทั่วไป : ระดับการศึกษา

ข้อมูลสภาพทั่วไป : สถานภาพ

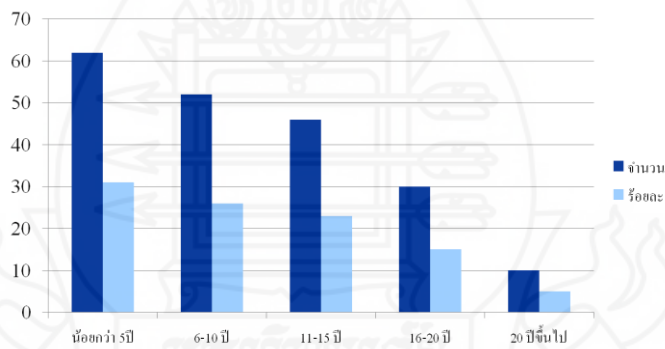
ภาพที่ 2.4 ข้อมูลสภาพทั่วไป : สถานภาพ

ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

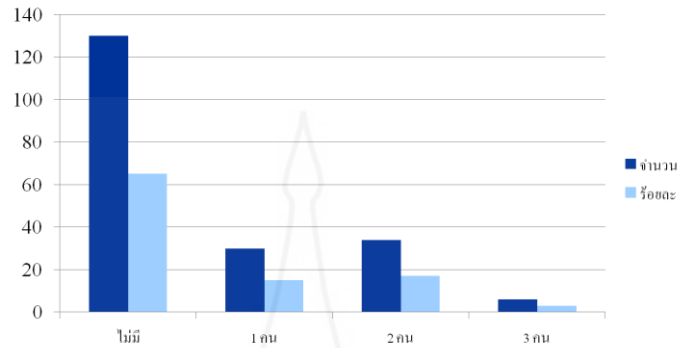
ภาพที่ 2.5 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: ระยะเวลาในการเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์

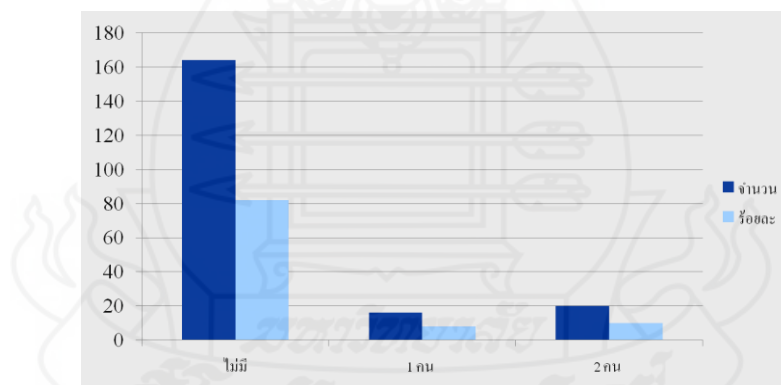
ภาพที่ 2.6 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: ระยะเวลาในการเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์

ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือในปัจจุบัน

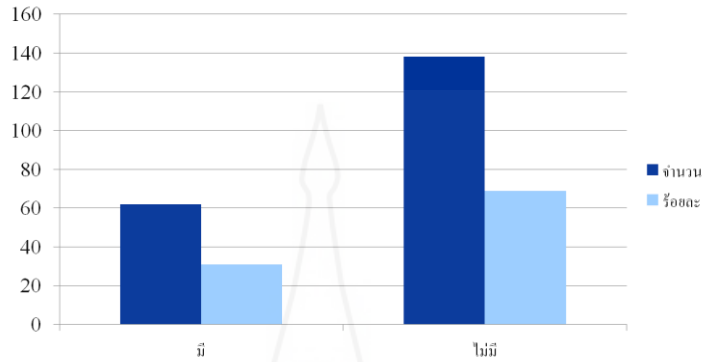
ภาพที่ 2.7 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือในปัจจุบัน

ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: การมีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดา ญาติพี่น้อง

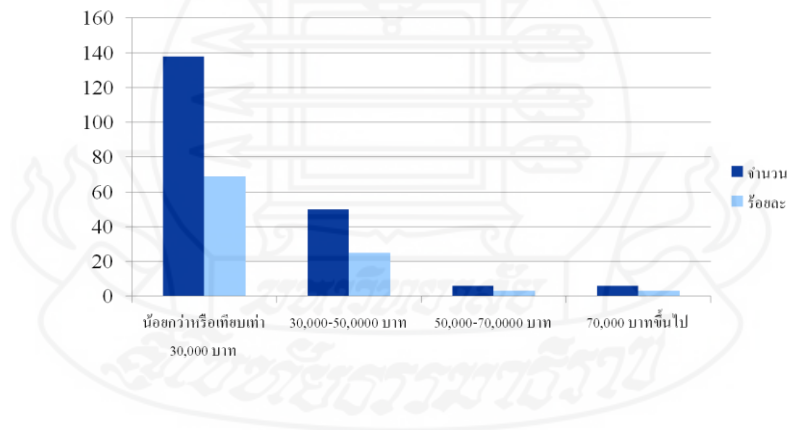
ภาพที่ 2.8 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: การมีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดา ญาติพี่น้อง

ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: การมีภาระหนี้สินนอกระบบ

ภาพที่ 2.9 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: การมีภาระหนี้สินนอกระบบ

ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

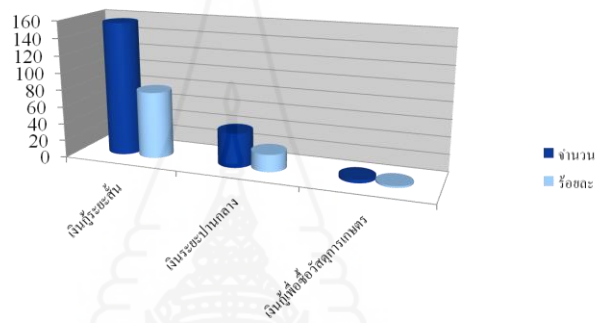
ภาพที่ 2.10 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก: รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 65 เป็นเพศหญิงร้อยละ 35 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 37 สมาชิกมีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 70 สถานภาพของสมาชิกส่วนใหญ่ สมรสและอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 82 ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 4 คน ร้อยละ 33 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 62 จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือในปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่มีและไม่มี

ภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา ญาติพี่น้อง ปัจจุบันไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบร้อยละ 69 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 30,000 บาท ร้อยละ 69

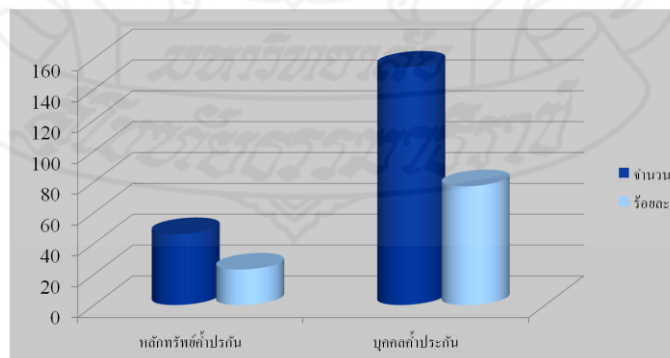
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

ความสามารถในการชำระหนี้ : กู้เงินประเภทใด

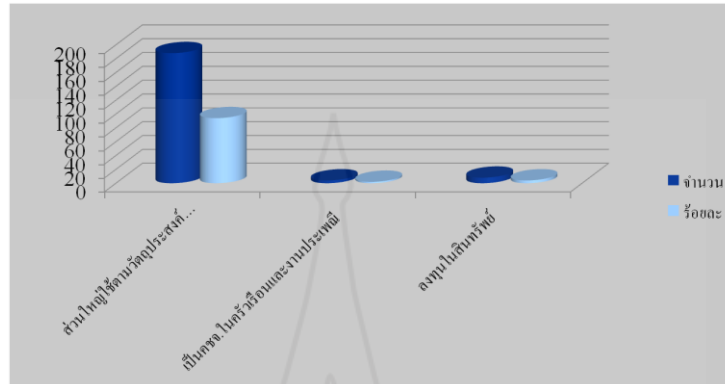
ภาพที่ 2.11 ความสามารถในการชำระหนี้ : กู้เงินประเภทใด

ความสามารถในการชำระหนี้ : การค้ำประกันเงินกู้

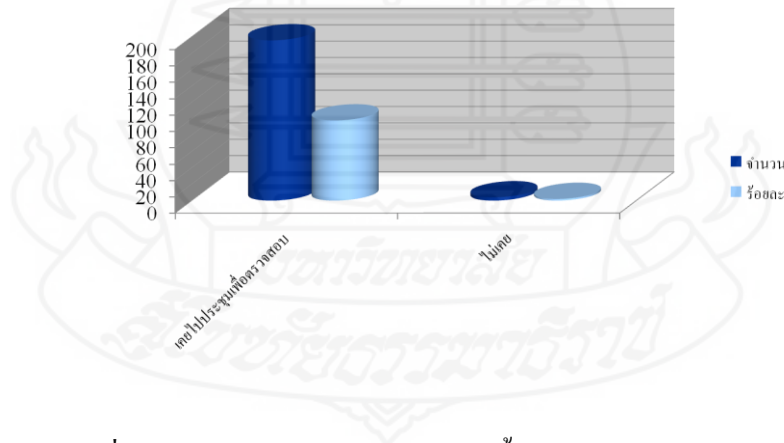
ภาพที่ 2.12 ความสามารถในการชำระหนี้ : การค้ำประกันเงินกู้

ความสามารถในการชำระหนี้ : การนำเงินกู้ไปใช้จ่าย

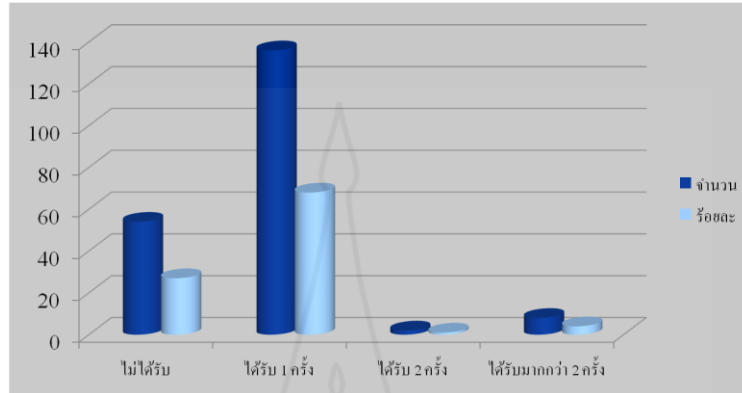
ภาพที่ 2.13 ความสามารถในการชำระหนี้ : การนำเงินกู้ไปใช้จ่าย

ความสามารถในการชำระหนี้ : การตรวจสอบการใช้เงินกู้

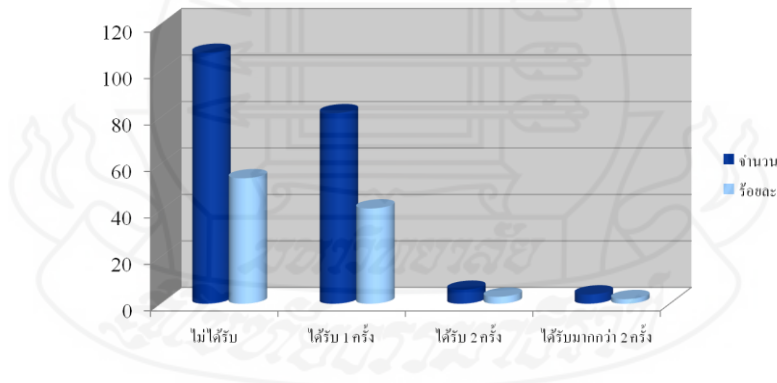
ภาพที่ 2.14 ความสามารถในการชำระหนี้ : การตรวจสอบการใช้เงินกู้

ความสามารถในการชำระหนี้ : การได้รับใบเตือนหนี้

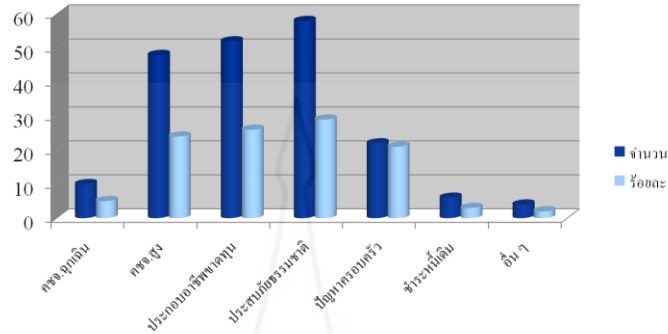
ภาพที่ 2.15 ความสามารถในการชำระหนี้ : การได้รับใบเตือนหนี้

ความสามารถในการชำระหนี้ : การติดตามเร่งรัดหนี้

ภาพที่ 2.16 ความสามารถในการชำระหนี้ : การติดตามเร่งรัดหนี้

ความสามารถในการชำระหนี้ : สาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทันตามกำหนด

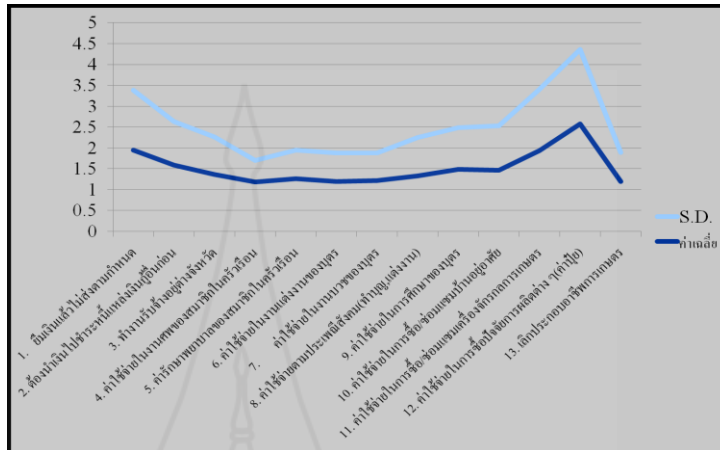

ภาพที่ 2.17 ความสามารถในการชำระหนี้ : สาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทันตามกำหนด

สมาชิกส่วนใหญ่กู้เงินระยะสั้นร้อยละ 78.00 และใช้บุคคลค้ำประกันเงินกู้ ร้อยละ 77.00 ส่วนการใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน ร้อยละ 23.00 เงินกู้ส่วนใหญ่ใช้ตามวัตถุประสงค์มากกว่า ร้อยละ 70 จำนวน 188 คน ร้อยละ 94.00 และเมื่อนำเงินกู้ไปใช้แล้วมีพนักงานสหกรณ์ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ ร้อยละ 98 ส่วนใหญ่สมาชิกจะได้รับใบเตือนหนี้ให้ไปชำระในรอบปี 1 ครั้ง ร้อยละ 68.00 ส่วนการติดตามเร่งรัดหนี้ในปีที่ผ่านมาไม่ได้รับถึงร้อยละ 54.00 ส่วนสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สหกรณ์ ร้อยละ 29.00

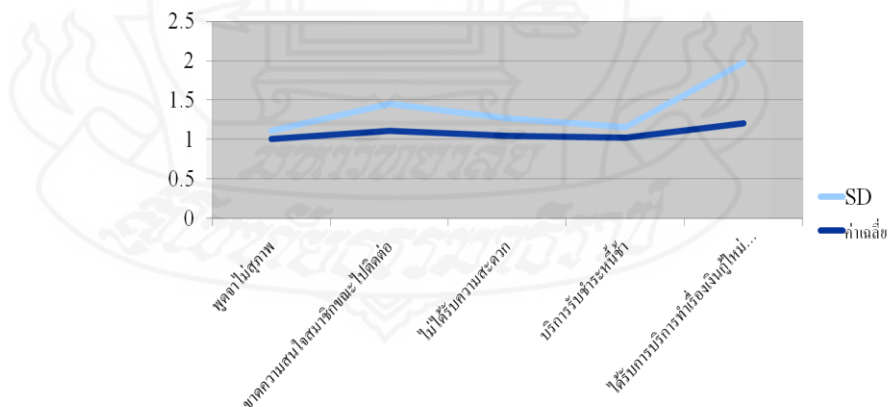
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เมืองตาก จำกัด

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากสมาชิก

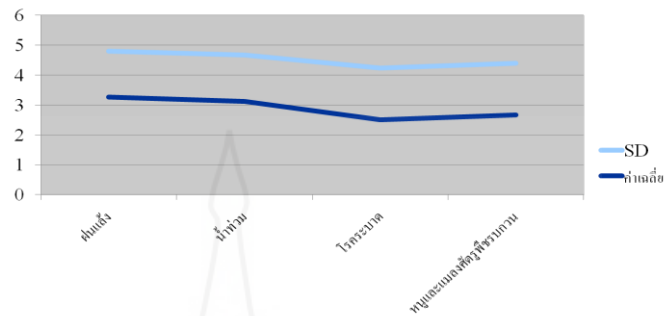
ภาพที่ 2.18 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากสมาชิก

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์

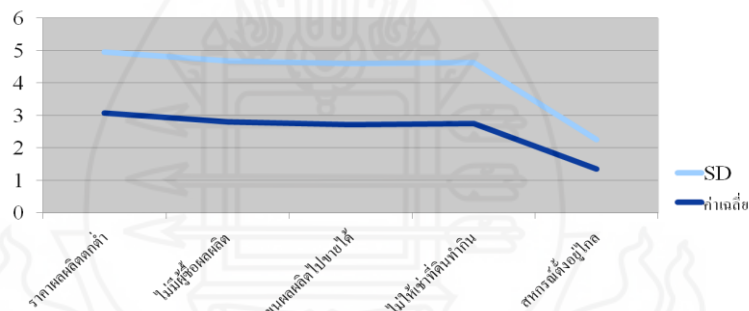
ภาพที่ 2.19 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากผลผลิต ได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติ

ภาพที่ 2.20 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากผลผลิต ได้รับความเสียหาย
เนื่องจากภัยธรรมชาติ

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ภาพที่ 2.21 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค: เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

สมาชิกสหกรณ์มีปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์เองอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.36$, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจากตัวสมาชิกเองในภาพรวมอยู่ระดับน้อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตต่าง ๆ (ค่าปุ๋ย) ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 1.784) ด้านที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.08$, S.D. = 0.313) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจาก

เจ้าหน้าที่สหกรณ์ในภาพรวมอยู่ระดับน้อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นปัญหาคือไม่ได้รับการบริการทำเรื่องขอกู้เงินใหม่ที่ทันทีหลังจากรับชำระหนี้แล้ว ($\bar{X} = 1.21$, S.D. = 0.767) ด้านที่เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 1.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลางในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ปัญหาเกิดจากฝนแล้ง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 1.526) ด้านที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 1.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ในภาพรวมอยู่ระดับน้อย ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากราคาผลผลิตตกต่ำ ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 1.882)

4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกในการชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัดแยกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และอายุการเป็นสมาชิก

1) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามเพศ

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯ ที่จำแนกตามเพศทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ที่เกิดจากทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามเพศ แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างเพศทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ในด้านสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

2) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามอายุ

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯ ที่มีระดับอายุแตกต่างกันทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามอายุ แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างอายุทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ในด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

3) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับมีระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือ ภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามระดับการศึกษา แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ในด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือ ภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

4) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกในการชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามสถานภาพแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีสถานภาพแตกต่างกันทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามสถานภาพ แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างสถานภาพทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ในด้านที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

5) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกันทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์

เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

6) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของ สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิก

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิก แตกต่างกันทำให้ระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจาก เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการ ชำระหนี้โดยจำแนกตามระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิก แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่าง ระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิก ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิก สหกรณ์

7) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของ สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามจำนวนบุตรที่จะต้องส่งเรียนหนังสือ

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีจำนวนบุตรที่จะต้องส่งเรียนหนังสือ แตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการ ชำระหนี้โดยจำแนกตามจำนวนบุตรที่จะต้องส่งเรียนหนังสือ แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่าง จำนวนบุตรที่จะต้องส่งเรียนหนังสือ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจาก สมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

8) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของ สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการมีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา ญาติพี่น้อง

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา ญาติ พี่น้องแตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา ญาติพี่น้อง แล้วพบว่า ความแตกต่างระหว่างภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา ญาติพี่น้อง ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

9) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามภาระหนี้สินนอกระบบ

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีภาระหนี้สินนอกระบบแตกต่างกัน ทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามภาระหนี้สินนอกระบบ แล้วพบว่า ความแตกต่างของภาระหนี้สินนอกระบบ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

10) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน ทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน แล้วพบว่า ความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

11) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามประเภทเงินกู้ที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ฯที่มีประเภทเงินกู้ที่แตกต่างกัน ทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามประเภทเงินกู้ แล้วพบว่า ความแตกต่างของประเภทเงินกู้ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความ

12) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการค้ำประกันเงินกู้

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์^๔ที่มีการค้ำประกันเงินกู้แตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามการค้ำประกันเงินกู้ แล้วพบว่า ความแตกต่างของการค้ำประกันเงินกู้ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

13) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการนำเงินกู้ไปใช้จ่าย

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์^๔ที่มีการนำเงินกู้ไปใช้จ่ายแตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามการนำเงินกู้ไปใช้จ่ายแล้วพบว่า ความแตกต่างของการนำเงินกู้ไปใช้จ่ายทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

14) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์^๔ที่มีการออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้แตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามการออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้แล้วพบว่า ความแตกต่างของการออกไป

ตรวจสอบการใช้เงินกู้ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

15) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของ สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการได้รับใบเตือนหนี้เพื่อแจ้งให้ไปชำระหนี้

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ๆที่มีการได้รับใบเตือนหนี้แตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามการได้รับใบเตือนหนี้พบว่า ความแตกต่างของการได้รับใบเตือนหนี้ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ

16) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของ สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามการติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปี

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ๆที่มีการได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปีแตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ และเกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามการติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปีพบว่า ความแตกต่างของการติดตามเร่งรัดหนี้ในรอบปีทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์และเกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ

17) เปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการรับชำระหนี้ของ สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด จำแนกตามสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ๆที่มีสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดแตกต่างกันทำให้มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เกิดจากด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระดับปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้โดยจำแนกตามสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดพบว่า ความแตกต่างของ

สาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และสาเหตุอื่น ๆ

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด มีผลการศึกษา ดังนี้

สมาชิกสหกรณ์มีปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

ด้านที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 1.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ในภาพรวมอยู่ระดับน้อย ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากราคาผลผลิตตกต่ำ ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 1.882) โดยได้ว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาโดยวิเศษณ์ สุขใหญ่ (2542: 89) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย” ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นคาบธันวาคม 2540 ปัญหาและอุปสรรคในการส่งชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นคาบธันวาคม 2540 ที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาลูกค้าทำการผลิตแล้วขาดทุน เนื่องจากประสบปัญหาจากภาวะฝนแล้ง โรคระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ โดยเฉพาะ จิง ข้าวโพด และผัก มีจำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.5

ด้านที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.08$, S.D. = 0.313) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในภาพรวมอยู่ระดับน้อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นปัญหาคือไม่ได้รับการบริการทำเรื่องขอกู้เงินใหม่ทันทีหลังจากรับชำระหนี้แล้ว ($\bar{X} = 1.21$, S.D. = 0.767) ถือได้ว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาโดยจุฑามาศ หนูมาก (2552: 69) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลหนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรรัตนภูมิ จำกัด อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา” ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยจากพนักงานสหกรณ์ที่มีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรของผู้ให้ข้อมูล 4 ด้านคือ การบริการสินเชื่อของสหกรณ์ ศักยภาพของพนักงานสหกรณ์ ความช่วยเหลือทางการตลาดและการเร่งรัดหนี้สิน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญด้านการบริการสินเชื่อของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ด้านศักยภาพของพนักงานสหกรณ์ ระดับน้อย ด้านความช่วยเหลือทางการตลาดในระดับปานกลาง และด้านการเร่งรัดหนี้สิน ผู้ให้ข้อมูลในระดับน้อย

ด้านที่เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 1.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่

เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลางในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ปัญหาเกิดจากฝนแล้ง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 1.526) สอดคล้องกับผลการศึกษานิกิต มาตุพรหม (2542: 78) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ประเภทการใช้เงินกู้ ธกส. และแหล่งเงินกู้อื่นๆ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการชำระคืนสินเชื่อเกษตรกร แสดงว่านำสินเชื่อไปใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์มีส่วนสำคัญต่อความสามารถชำระคืนสินเชื่อของเกษตรกร อีกตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลให้เกษตรกรสามารถชำระคืนสินเชื่อ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาในด้านการผลิต อาทิ ภัยธรรมชาติและราคาผลผลิตตกต่ำ จากภาวะความไม่แน่นอนดังกล่าว ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาไม่สามารถชำระหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเงินได้

ด้านที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์เองอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.36$, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้สมาชิกที่เกิดจากตัวสมาชิกเองในภาพรวมอยู่ระดับน้อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตต่าง ๆ (ค่าปุ๋ย) ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 1.784) สอดคล้องกับผลการศึกษาดังกล่าวโดยบรรเจิด ทองใบ (2554: 108) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี” ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานีที่กู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ส่วนใหญ่นำเงินกู้จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ไปใช้ตามวัตถุประสงค์โดยให้สมาชิกกู้ยืมและจัดซื้อปุ๋ยเพื่อใช้ในการผลิตทางการเกษตร

3. ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการศึกษา และการวิเคราะห์ผลการศึกษาในครั้งนี้ ที่ได้เสนอไปแล้ว ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ผู้ศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำสหกรณ์ในด้านการจัดการธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ได้

3.1.2 สหกรณ์ควรนำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อควรเพิ่มความเข้มงวดด้านการกำกับแนะนำการใช้เงินกู้ การชำระหนี้เงินกู้ และการติดตามการชำระหนี้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกษตรกรนำเงินกู้ไปใช้อย่างถูกต้อง ตามวัตถุประสงค์ของ

การให้เงินกู้ให้สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด นอกจากนี้สหกรณ์ควรส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ และช่วยเหลือกันมากขึ้นอีกด้วย

3.1.3 ตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลให้เกษตรกรสามารถชำระคืนสินเชื่อบorrower พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาในด้านการผลิต อาทิ ภัยธรรมชาติและราคาผลผลิตตกต่ำ จากภาวะความไม่แน่นอนดังกล่าว ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาไม่สามารถชำระหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเงินได้ ดังนั้น สหกรณ์ควรมีการส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพเสริม หรือ การจัดให้มีการประกันราคาผลผลิต

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการของสมาชิกในการให้บริการด้านสินเชื่อของสหกรณ์ เพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพในการชำระหนี้ของสมาชิกต่อไป

3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยจากพนักงานสหกรณ์ที่มีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรของผู้ให้ข้อมูล 4 ด้านคือ การบริการสินเชื่อของสหกรณ์ ศักยภาพของพนักงานสหกรณ์ ความช่วยเหลือทางการตลาดและการเร่งรัดหนี้สิน

3.2.3 ควรศึกษาแนวทางการแก้ไขเร่งรัดหนี้จากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เพื่อเป็นการเตือนให้สหกรณ์การเกษตรทราบถึงกำหนดระยะเวลาการส่งชำระหนี้คืน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนิษฐา จอมวิญญาณ์.(2546) “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้ค้ำเงินกู้ใน โครงการธนาคาร
ประชาชน ของธนาคารออมสิน สาขาลำปาง” การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2540) *การสหกรณ์ในประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กิติพงษ์ กิติบุตร (2551) “ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรป่าซาง จำกัด จังหวัดลำพูน” การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จรรยารัตน์ ตระการศิรินนท์ (2540) “ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาการชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์
ในจังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชา
ส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จุฑามาศ หนูมาก (2552) “ปัจจัยที่มีผลหนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ จำกัด อำเภอ
รัตนภูมิ จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ชัยสมพล ชาวประเสริฐ (2549) “การตลาดบริการ” พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ส.เอเชียเพร
ดรีเพ็ชร์ อำเภอเมือง (2545) “คู่มือ-เทคนิคการให้บริการด้วยใจ : งานเลขานุการกิจและสภาคณาจารย์
กองบริหารงานทั่วไป สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
- ทวิตยา บุศยรัตน์ (2541) “การบริหารสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์” วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เทียนชัย รัตนดิลก (2533) “ปัญหาการชำระค้ำเงินสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรอำเภอกำแพงแสน”
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นรัชย์ ดิยสรศัย(2540) “ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระค้ำเงินกู้” การค้นคว้าแบบอิสระ
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นิกร มาตุพรหม (2542) “ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระค้ำเงินสินเชื่อการเกษตรของลูกค้ำธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้า
แบบอิสระวิทยาศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- บรรเจิด ทองใบ (2554) “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรของ สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี” การค้นคว้าแบบอิสระ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- บุญมี จันทร์วงศ์ (2543) “รายงานการวิจัยเรื่องระบบสหกรณ์กับการพัฒนาประชาธิปไตย” กรุงเทพมหานคร ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- ประเสริฐ จรรยาสุภาพ (2549) “สหกรณ์...ในสายตานักวิชาการสหกรณ์” ใน หนังสือที่ระลึกงานวัน สหกรณ์แห่งชาติปี 2549 (90 ปีการสหกรณ์ไทย) เรื่อง สหกรณ์ของพ่อ พิชญ์โลก โมเดิร์นการพิมพ์
- ปรีชา ยศสละ (2555) “ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดชั้นหนี้ลูกหนี้ค้างชำระ ของธนาคารออมสิน เขตพะเยา จังหวัดพะเยา” การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตร์ศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- รัตนภรณ์ ฟูใจ (2555) “ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติจากการเป็นผู้ก่อหนี้ค้างชำระสินเชื่อโครงการ ธนาคารประชาชน ของธนาคารออมสิน สาขาสบตุ๋ย” การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์ ศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วรสิทธิ์ โนนานนท์ (2543) “ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคาร พาณิชยแห่งหนึ่งใน อ.เมือง จ.เชียงใหม่” การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตร์ศาสตร มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิเศษณ์ สุขใหญ่ (2542) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร สาขาเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย” การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์ศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วัชรภรณ์ สุริยาภิวัดณ์ (2546) วิจัยธุรกิจยุคใหม่ กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิฑูรย์ สิม่าโชคดี (2543) คุณภาพในงานบริการ พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร สมาคมส่งเสริม เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
- วีรพงษ์ เฉลิมจิราวัฒน์ (2542) คุณภาพในงานบริการ พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร สมาคม ส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
- วีรพงษ์ เฉลิมจิราวัฒน์ (2540) “คุณภาพในงานบริการ” กรุงเทพมหานคร สมาคมส่งเสริม เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

วีระรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์ (2548) “การตลาดธุรกิจบริการ” กรุงเทพมหานคร ซี เอ็ด ยู เคชั่น
ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) “การบริหารการตลาดยุคใหม่” กรุงเทพมหานคร วีระ
ฟิล์มและไซเท็กซ์

สมิต สัจฉกร (2548) “ศิลปะการให้บริการ” กรุงเทพมหานคร สายธาร

สมิต สัจฉกร (2542) “การต้อนรับและบริการที่เป็นเลิศ” กรุงเทพมหานคร วิญญูชน

สะอาด แก้วเกษ (2546) การดำเนินธุรกิจในรูปแบบสหกรณ์ เอกสารประกอบการบรรยาย
เรื่อง โครงการฝึกอบรมทางไกล *Mini MBA* การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ วันที่ 9 – 12 ตุลาคม 2546 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

สามารถ นิตย์เสมอ (2536) “การปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นธนาคารเพื่อพัฒนาชนบท” วารสาร
ช.ก.ศ. 15, 3 (กันยายน-ธันวาคม): 34

สุพรรณิ อินทร์แก้ว (2549) “การตลาดธุรกิจบริการเฉพาะอย่าง” พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
ซี เอ็ด ยู เคชั่น

โสภา ศิริชัยวัฒนกุล(2554) “การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มาใช้บริการสินเชื่อโครงการ
ธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินสาขาทุ่งตะโก” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อรรถพร รุ่งวิทยากร (2540) “การพัฒนารูปแบบการชำระหนี้สินของเกษตรกร” วิทยานิพนธ์วิทยา
ศาสตร์มหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อนันต์ บุญมหาชนากร (2540) “ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระสำหรับลูกหนี้สินเชื่อกรุงเทพ
ธนวิภู ในจังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์)
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โอภาวดี เข้มทอง (2548) “สหกรณ์ : เครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม” ตำราการ
ฝึกอบรมทางไกลผ่านดาวเทียม หลักสูตร การเพิ่มสมรรถนะนักส่งเสริมสหกรณ์และ
กลุ่มเกษตรกร กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมสหกรณ์และ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

เรียน ท่านสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยนักศึกษาบัณฑิตศึกษา สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ วิชาเอกบริหารธุรกิจสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความประสงค์ ศึกษา ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์การเกษตรของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตาก โดยศึกษาเฉพาะกรณีของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด โดยการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

อนึ่ง การตอบแบบสอบถามนี้ ผู้ศึกษาจะเก็บเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมของท่านในสหกรณ์ ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ เกี่ยวข้องในการได้รับความช่วยเหลือและการให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่สหกรณ์ ตลอดจนเป็น แนวทางในการพัฒนาการให้ความช่วยเหลือและการให้บริการต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

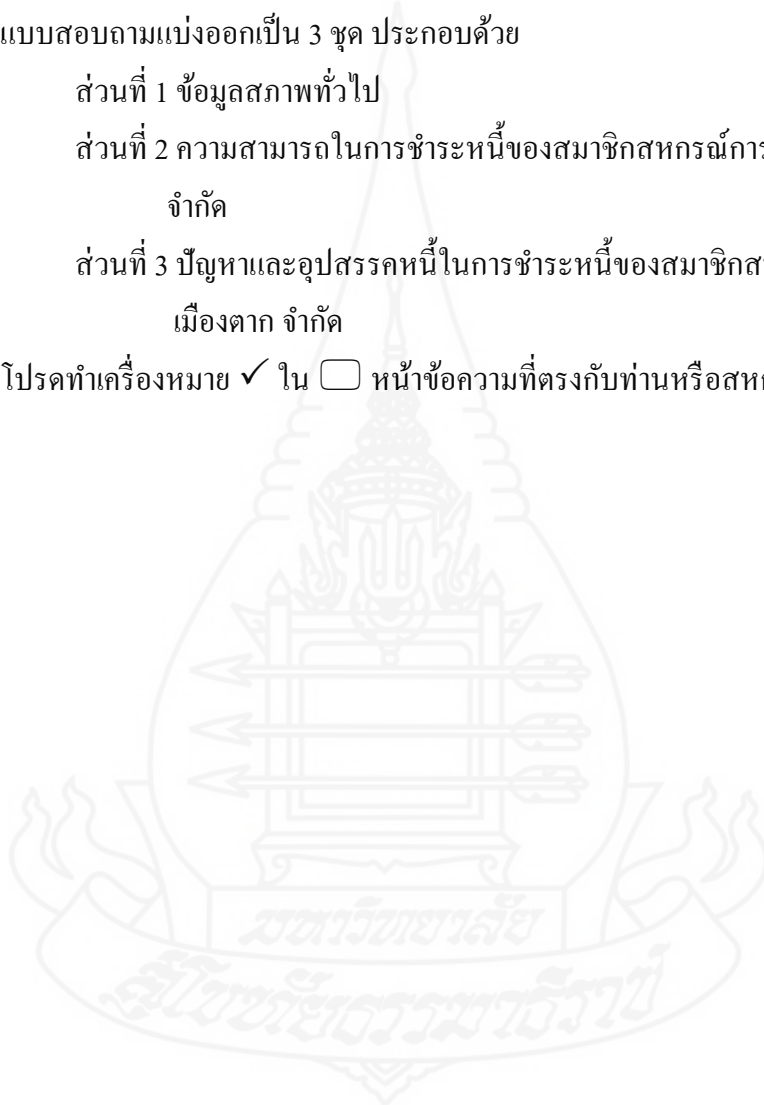
นฤมล คำทอง

นักศึกษابัณฑิตศึกษา

คำชี้แจง

- 1.แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 2.ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะถือเป็นความลับและจะนำไปประกอบการศึกษา เรื่องความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป (งานส่งเสริมสหกรณ์)
- 3.แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ชุด ประกอบด้วย
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไป
 - ส่วนที่ 2 ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
 - ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคหนี้ในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
- 4.โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความที่ตรงกับท่านหรือสหกรณ์ของท่าน

แบบสอบถาม

ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. 20 - 30 ปี 2. 31 - 40 ปี
 3. 41 - 50 ปี 4. 51 - 60 ปี
 5. 60 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา 1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. 4. อนุปริญญา / ปวส.
 5.ปริญญาตรีขึ้นไป
4. สถานภาพการสมรส 1. โสด 2. สมรสและอยู่ด้วยกัน
 3. สมรสแต่แยกกันอยู่ 4. หย่า/หม้าย
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน 1. 2 คน 2. 3 คน
 3. 4 คน 4. 5 คนขึ้นไป
6. ระยะเวลาในการเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ 1. น้อยกว่า 5 ปี 2. 6-10 ปี
 3. 11-15 ปี 4. 16-20 ปี
 5. 20 ปีขึ้นไป
7. จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนหนังสือในปัจจุบัน 1. ไม่มี 2. 1 คน
 3. 2 คน 4. 3 คน

8. การมีภาระที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู บิดา ญาติพี่น้อง

1. ไม่มี 2. 1 คน
 3. 2 คน 4. 3 คน

9. ปัจจุบันท่านมีภาระหนี้สินนอกระบบหรือไม่

1. มี 2. ไม่มี

10. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

1. น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 30,000 บาท 2. 30,000 – 50,000 บาท
 3. 50,000 – 70,000 บาท 4. 70,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความที่ตรงกับท่านหรือสหกรณ์ของท่าน

11. ท่านกู้เงินประเภทใด

1. เงินกู้ระยะสั้น 2. เงินกู้ระยะปานกลาง
 3. เงินกู้เพื่อซื้อวัสดุการเกษตร 4. เงินกู้อื่น ๆ (ระบุ.....)

12. ท่านใช้อะไรในการค้ำประกันเงินกู้

1. หลักทรัพย์ค้ำประกัน (โปรดระบุ.....)
 2. บุคคลค้ำประกัน
 3. อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

13. เงินกู้ที่ได้รับจากสหกรณ์ ท่านนำไปใช้จ่ายด้านใดบ้าง

1. ส่วนใหญ่ใช้ตามวัตถุประสงค์มากกว่าร้อยละ 70
 2. เป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและงานประเพณี
 3. ลงทุนในสินทรัพย์ถาวร

14. เมื่อท่านนำเงินกู้ไปใช้แล้ว พนักงานสหกรณ์ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้หรือไม่

1. เคยไปประชุมเพื่อตรวจสอบ
 2. ไม่เคย

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคหน้ในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด
 กรุณาอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าคำถามที่ถามถึงระดับปัญหาและอุปสรรค
 ในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด และใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
 หลังข้อความนั้น เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย

ที่	ปัญหาและ อุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองตาก จำกัด	ระดับปัญหาและ อุปสรรค				
		5	4	3	2	1
	เกิดจากสมาชิกสหกรณ์					
1	ยืมเงินแล้วไม่ส่งตามกำหนด					
2	ต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน					
3	ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด					
4	ค่าใช้จ่ายในงานศพของสมาชิกในครัวเรือน					
5	ค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกในครัวเรือน					
6	ค่าใช้จ่ายในงานแต่งงานของบุตร					
7	ค่าใช้จ่ายในงานบวชของบุตร					
8	ค่าใช้จ่ายตามประเพณีสังคม(ทำบุญ,แต่งงาน)					
9	ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร					
10	ค่าใช้จ่ายในการซื้อ/ซ่อมแซมบ้านอยู่อาศัย					
11	ค่าใช้จ่ายในการซื้อ/ซ่อมแซมเครื่องจักรกลการเกษตร					
12	ค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตต่าง ๆ (ค่าปุ๋ย)					
13	เลิกประกอบอาชีพการเกษตร					

ส่วนที่ 3 (ต่อ)

ที่	ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองตาก จำกัด	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
		5	4	3	2	1
เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์						
14	พูดจาไม่สุภาพ					
15	ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์					
16	ไม่ได้รับความสะดวกขณะติดต่อชำระหนี้					
17	บริการรับชำระหนี้ช้า					
18	ได้มีการบริการทำเรื่องขอกู้เงินใหม่ทันทีหลังจากรับชำระหนี้แล้ว					
เกิดจากผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ						
19	ฝนแล้ง					
20	น้ำท่วม					
21	โรคระบาด					
22	หนูและแมลงศัตรูพืชรบกวน					
เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ						
23	ราคาผลผลิตตกต่ำ					
24	ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต					
25	ไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้					
26	ไม่ให้เช่าที่ดินทำกิน					
27	สหกรณ์ตั้งอยู่ไกล					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวนฤมล คำทอง
วัน เดือน ปีเกิด	6 ตุลาคม 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดแพร่
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีพุทธศักราช 2544
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตาก จังหวัดตาก
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

